

Број: 17-14-1-4103-2/16
Сарајево, 13. октобар 2016. године

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

- ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
- ДОМ НАРОДА

Предмет. Сагласност за ратификацију споразума, тражи се

У складу са чланом 16. Закона о поступку закључивања и извршавања међународних уговора ("Сл. гласник БиХ", бр 29/00 и 32/13), достављамо вам ради давања сагласности за ратификацију:

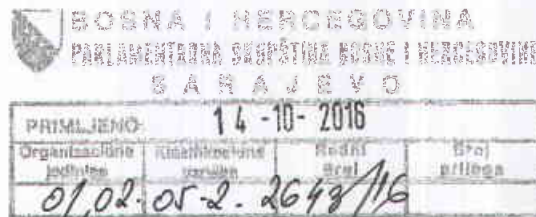
Споразум о финансирању програма активности прекограничне сарадње Босна и Херцеговина – Србија за 2015. годину између Босне и Херцеговине, Европске комисије и Владе Републике Србије. Споразум је потписан 07.01.2016. године у Бриселу и 25.01.2016. године у Београду и 07.07.2016. године у Сарајеву, а потписао га је, у име Босне и Херцеговине, г. Един Дилберовић, директор Дирекције за европске интеграције Савјета министара БиХ.

Будући да је Министарство финансија и трезора БиХ надлежно за провођење поступка за закључивање овог споразума, молимо вас да на састанке ваших комисија, односно сједнице Дома, поред представника Предсједништва БиХ, као предлагача, позовете и представника Министарства који заступницима, односно делегатима може дати све потребне информације о споразуму.

С поштовањем,

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР

Борис Буха

MFA-BA-MPP

Broj: 08/1-32-05-5-24554/16

Datum: 07.10.2016.godine

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

SARAJEVO

PREDSJEDNIŠTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

12-10-2016

14 14-1 4103-1

Predmet: Prijedlog odluke o ratifikaciji Sporazuma o finansiranju programa aktivnosti prekogranične saradnje Bosna i Hercegovina - Srbija za 2015.godinu između Bosne i Hercegovine, Evropske komisije i Vlade Republike Srbije, d o s t a v l j a s e

U prilogu akta dostavljamo prijedlog odluke o ratifikaciji Sporazuma o finansiranju programa aktivnosti prekogranične saradnje Bosna i Hercegovina - Srbija za 2015.godinu između Bosne i Hercegovine, Evropske komisije i Vlade Republike Srbije, potpisan 7. januara 2016.godine u Briselu, 25. januara 2016.godine i 7. jula 2016.godine u Sarajevu, na engleskom jeziku.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na svojoj 75. sjednici, održanoj 28.09.2016. godine utvrdilo prijedlog odluke o ratifikaciji predmetnog Sporazuma, čiji zaključak dostavljamo u prilogu akta.

Molimo Predsjedništvo Bosne i Hercegovine da donese odluku o ratifikaciji Sporazuma o finansiranju programa aktivnosti prekogranične saradnje Bosna i Hercegovina - Srbija za 2015.godinu između Bosne i Hercegovine, Evropske komisije i Vlade Republike Srbije.

S poštovanjem,

MINISTAR

gor Crnadak

СПОРАЗУМ О ФИНАНСИРАЊУ ПОСЕБНИ УСЛОВИ

Европска комисија, у даљњем тексту „Комисија“ или „уговорна страна“, која дјелује у име Европске уније, у даљњем тексту „Унија“,

с једне стране, и

влада Републике Србије, коју представља министар без портфеља за Европске интеграције, и Босна и Херцеговина, коју представља Дирекција за европске интеграције Савјета министара БиХ, у даљњем тексту заједно „ИПА корисници“, или појединачно „ИПА II корисник“ или „уговорна страна“,

с друге стране,

и заједно означени као „уговорне стране“,

СПОРАЗУМЈЕЛЕ СУ СЕ КАКО СЛИЈЕДИ:

Члан 1. - Програм активности

- (1) Унија пристаје финансирати, а ИПА II корисници прихватају финансирање алокације за 2015. годину следећег програма активности како је описано у Додатку I:

*Програм активности прекограничне сарадње Србија - Босна и Херцеговина
2015 - 2017, ЦРИС 2015/038-200*

Овај програм активности финансира се средствима из буџета Уније на основу следећег основног документа: Инструмент претприступне помоћи (ИПА II).¹

- (2) Укупни процијењени трошкови за алокацију 2015. године овог програма активности износе 2.352.941 евра, а највећи допринос Уније овом програму активности дефинисан је у износу од 2.000.000 евра.

Не захтијева се финансијски допринос од ИПА II корисника.

Члан 2. - Период извршења и период оперативног спровођења

- (1) Период извршења овог споразума о финансирању, дефинисан у члану 1(1) Додатка II је 12 година од ступања на снагу овог споразума о финансирању.

¹ Уредба (ЕУ) бр. 231/2014 Европског парламента и Савјета од 11. 3. 2014. којом се успоставља Инструмент претприступне помоћи (ИПА II), ОЈ Л 77, 15. 3. 2014. године, стр. 11

Споразум о финансирању Програма прекограничне сарадње за годишњи програм ИПА II
Посебни услови Верзија 1. 1

- (2) Период оперативног спровођења овог споразума о финансирању, дефинисан у члану 1 (2) Додатка II је 6 година од ступања на снагу овог споразума о финансирању.

Члан 3. - Адресе и обавјештења

Сва обавјештења које се тичу спровођења овог споразума о финансирању су у писменој форми и изричито се позивају на овај програм како је дефинисано у члану 1. 1. и шаљу се на следеће адресе:

(1) за Комисију

гђа *Catherine Wendt*

Извршна директорица Д, западни Балкан

Европска комисија

Генерална дирекција за сусједство и преговоре о проширењу

Rue de la Loi 15, B-1049 Brussels, Belgium

Е-пошта: NEAR-D2@ec.europa.eu

(2) за ИПА II кориснике

За Србију:

Канцеларија гђе Јадранке Јоксимовић

Министарка задужена за европске интеграције

Државни ИПА координатор (ДИПАК)

Немањина 40, Београд, Србија

Е-пошта: kabinet@eu.rs

За Босну и Херцеговину:

Дирекција за европске интеграције Савјета министара Босне и Херцеговине

Трг Босне и Херцеговине 3/XVIII

71000 Сарајево, Босна и Херцеговина

Е-пошта: kabinet.dei@dei.gov.ba

Члан 4. - Контакт особа за ОЛАФ

Контакт особе ИПА II корисника са одговарајућим овлашћењима за директну сарадњу са Европском канцеларијом за борбу против превара (ОЛАФ), с циљем олакшавања оперативних активности ОЛАФ-а су:

– гђа Јелена Седлачек, руководитељица Службе за координацију борбе против превара (АФЦОС), Министарство финансија, Кнеза Милоша 20, Београд – е – пошта: jelena.sedlacek@mfin.gov.rs – Тел: +381 11 364 2630

– гђа Сехија Мујкановић, помоћница министра у Сектору за трезорско пословање,
smujkanovic@mft.gov.ba – Тел: +387 33 703 070 (Министарство финансија и трезора
БиХ – е- пошта: cfcu@mft.gov.ba)

Члан 5. - Оквирни споразуми

Програм активности спроводи се у складу са одредбама Оквирног споразума између Европске комисије и Републике Србије о аранжманима за спровођење финансијске подршке Уније Републици Србији у оквиру Инструмента претприступне помоћи (ИПА II), који је ступио на снагу дана 30. децембра 2014. године и у складу са одредбама оквирног споразума између Европске комисије и Босне и Херцеговине о аранжманима за имплементацију финансијске помоћи Уније Босни и Херцеговини у оквиру Инструмента претприступне помоћи (ИПА II), који је ступио на снагу 24. аугуста 2015. године (у даљњем тексту „Оквирни споразум(и)“).

Овај споразум о финансирању допуњује одредбе поменутих оквирних споразума. У случају супротности између одредаба овог споразума о финансирању с једне стране, и одредаба одговарајућег оквирног споразума с друге стране, предност се даје одредбама Оквирног споразума.

Члан 6. - Додаци

(1) Овај споразум о финансирању састоји се од:

- (а) ових посебних услова;
- (б) Додатка I: Програм активности прекограничне сарадње Србија - Босна и Херцеговина 2015 - 2017. (Ц (2015) 5239 коначна, од 22. 7. 2015. године);
- (ц) Додатка I А: ИПА II Програм прекограничне сарадње 2014 - 2020. између Србије - Босне и Херцеговине (Додатак II Имплементацијској одлуци Комисије Ц (2014) 9448 коначна, од 10. 12. 2014. године) ;
- (д) Додатка II : Општи услови;
- (е) Додатка III: Модел годишњег извјештаја прекограничне сарадње о спровођењу ИПА II помоћи у складу са чланом 80. Оквирног споразума;
- (ф) Додатка III А: Модел годишњег извјештаја о спровођењу ИПА II помоћи у складу са члановима 58. и 59.1. Оквирног споразума;
- (г) Додатка IV: Модел финансијског извјештаја према члану 59.2 Оквирног споразума;

Споразум о финансирању Програма прекограничне сарадње за годишњи програм ИПА II
Посебни услови Верзија 1. 1

- (х) Додатка V: Минимална спецификација система рачуноводства на обрачунској основи;
- (и) Додатка VI: Услови који се тичу индиректног управљања.
- (2) У случају супротности између одредаба Додатака, с једне стране, и одредаба ових посебних услова с друге стране, предност се даје одредбама Посебних услова. У случају супротности између одредаба Додатка I и Додатка I А, с једне стране, и одредаба Додатка II, с друге стране, предност се даје одредбама Додатка II. У случају супротности између одредаба Додатка I, с једне стране, и одредаба Додатка I А, с друге стране, предност се даје одредбама Додатка I.

Члан 7. - Ступање на снагу

Овај споразум о финансирању ступа на снагу на дан када га потпише посљедња уговорна страна.

Овај споразум о финансирању је састављен у три примјерка на енглеском језику, од којих је један предат Комисији, а по један ИПА II корисницима.

За ИПА II кориснике:

За Комисију:

За Србију:

/својеручни потпис/

/својеручни потпис/

гђа Јадранка Јоксимовић
Министарка задужена за европске интеграције

гђа Catherine Wendt
Извршна директорица Д, западни
Балкан
Генерална дирекција за сусједство и
преговоре о проширењу
Европска комисија

Државни ИПА координатор (ДИПАК)
*

Србија, 25. 1. 2016. године

Брисел 7. 1. 2016. године

За Босну и Херцеговину:

г. Един Дилберовић

Директор

Дирекција за европске интеграције

Савјета министара БиХ

Сарајево, дана 07.07.2016.

ДОДАТАК 1.

ПРОГРАМ АКТИВНОСТИ ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ СРБИЈА - БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ЗА ГОДИНЕ 2015, 2016. И 2017.

1 ИДЕНТИФИКАЦИЈА

Корисници	Србија и Босна и Херцеговина
ПРИС / АБАЦ Референце обавеза	ИПА/2015/038-200; EUR 2.000.000,00 БГУЕ-Б 2015-22. 020401
Допринос Уније	ИПА/2016/038-201; EUR 2.000.000,00 БГУЕ-Б 2016-22. 020401
Буџетске ставке	ИПА/2017/038-202; EUR 1.400.000,00 БГУЕ-Б 2017-22. 020401
Начин управљања	Индијектно управљање Републике Србије
Одговорне структуре	<p>Оперативна структура одговорна за спровођење активности је:</p> <p>Канцеларија Србије за европске интеграције - Сектор за прекограничне и транснационалне програме</p> <p>Уговорно тијело је Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније при Министарству финансија (ЦФЦУ)</p> <p>Партнерска оперативна структура у Босни и Херцеговини је:</p> <p>Дирекција за европске интеграције, Савјет министара</p>
Крајњи датум закључивање Споразума о финансирању са земљама корисницима програма ИПА II (трипартитни)	<p>За буџетску обавезу за 2015. годину најкасније до 31. 12. 2016. године</p> <p>За буџетску обавезу за 2016. годину најкасније до 31. 12. 2017.</p> <p>За буџетску обавезу за 2017. годину најкасније до 31. 12. 2018. године</p>
Крајњи датум закључивање	3 године након датума закључивања Споразума о финансирању (након што посљедња уговорна страна

<u>Уговора о набавци и грантовима</u>	потпише Споразум), с изузетком случајева наведених у члану 189(2) Финансијског прописа
Крајњи датум за оперативно спровођење	6 година након датума закључивања Споразума о финансирању (након што последња уговорна страна потпише Споразум)
Крајњи датум за спровођење Споразума о финансирању (датум до којег Програм треба бити извршен и затворен) након прихватања рачуна	12 година након датума закључивања Споразума о финансирању (након што последња уговорна страна потпише Споразум)
Програмска јединица	ДГ НЕАР - Дир. Д, Јединица Д2 - Србија
Јединица за спровођење/Делегација ЕУ-а	Делегација ЕУ-а у Србији

2 ОПИС ПРОГРАМА АКТИВНОСТИ

2. 1 ПРЕГЛЕД ПРОГРАМА САРАДЊЕ 2014 - 2020. И ПРОГРАМА АКТИВНОСТИ ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ 2015 - 2017.

Програм прекограничне сарадње Србија - Босна и Херцеговина 2014 - 2020. одобрен је Спроведбеном одлуком Комисије Ц (2014) 9448 од 10. 12. 2014. године. Усвојени Програм 2014 - 2020. успоставља стратегију прекограничне сарадње за погранична подручја, и успоставља, између осталог, географски квалификована подручја, контекст подручја, тематске приоритете за Програм и индикативни буџет алоциран за период од 7 година.

Програм прекограничне сарадње 2014 - 2020. уједно служи и као референца за усвајање програма активности прекограничне сарадње. Програм активности прекограничне сарадње 2015 - 2017. има за циљ пружање помоћи за прекограничну сарадњу у тематским подручјима изнесеним у Програму 2014 - 2020. (како је наведено у дијелу 2.2).

- Списак географски квалификованих подручја

У Босни и Херцеговини, квалификована подручја су: Сарајевски регион и сјевероисточни регион. Све општине из ова два региона се, према томе, сматрају квалификованим.

У Србији, квалификована подручја су: Сремски, Мачвански, Златиборски и Колубарски округ. Све општине из ових округа се, према томе, сматрају квалификованим.

- Контекст квалификованих подручја за прекограничну сарадњу

Анализе стања спроведене приликом припреме Програма показале су на неколико кључних изазова и прилика којима се треба посветити и које је потребно подупријети у оквиру прекограничне сарадње:

Високе стопе незапослености и слаба социјална инклузија угрожених група

На читавом подручју обухваћеном Програмом биљеже се натпросјечне стопе незапослености. Велики број прекобројних радника из великих индустријских комплекса и слаби економски изгледи доводе до негативних миграционих трендова, нарочито када су у питању млади образовани људи. Неповољна свеукупна социјално-економска ситуација негативно утиче на положај угрожених група, чије су интегрисање и инклузија још увијек ограничени.

Очување животне средине и ограничена еколошка структура

Еколошки потенцијал и доступност алтернативних извора енергије представљају снажну конкуритивну предност програмског подручја. Међутим, ограничена инфраструктура и низак ниво улагања с једне стране директно угрожавају животну средину, а са друге стране спречавају ефикасно коришћење доступних извора.

Снажна основа за развој туризма

Када се у обзир узме укупна економска ситуација, туризам представља једну од малобројних реалистичних и непосредних прилика за развој. Доступни природни ресурси, могућности за развој туристичких ниша (на примјер, екстремни спортови, рурални туризам) и повезаност са другим економским браншама (прерада хране, био-пољопривреда) представљају добру основу за развој туризма.

На основу резултата поменуте анализе, тематски приоритети и стратегија Програма дефинисани су у складу са следећим принципима:

- Релевантност изазова и очекивани утицај;
 - Интереси и очекивања крајњих корисника у програмском подручју;
 - Стратешки приоритети на државном / ентитетском, регионалном и локалном нивоу;
 - Прикладност у контексту прекограничне сарадње и очекивани утицај прекограничне сарадње;
 - Лекције научене из претходних програма; и,
 - Ослањање на циљеве и активности дефинисане у двјема макрорегионалним стратегијама чије су и Србија и Босна и Херцеговина чланице.
- Преглед претходних и тренутних искустава из Програма прекограничне сарадње, укључујући и научене лекције

Србија и Босна и Херцеговина оствариле су корист од Програма прекограничне сарадње у оквиру програма ИПА I у укупној вриједности од 14 милиона евра у периоду од 2007. до 2013. године. Кључне препоруке дефинисане након привремених оцјена и ревизија Програма прекограничне сарадње у периоду од 2007. до 2013. године разматране су приликом развоја овог програма. Према томе, Програми прекограничне сарадње за период од 2014. до 2020. године оријентисани су на број тематских приоритета и географску квалификованост, што помаже у постизању бољих резултата и доводе до већег утицаја. Усто, спровођење Програма прекограничне сарадње је поједностављена, првенствено због постојања јединственог уговорног тијела и јединственог финансијског оквира за сваки програм.

Такође, Програм би требало дограђивати на активностима и изгледу дефинисаним од стране обију земаља, Србије и Босне и Херцеговине, у оквиру Јадранско-јонске макрорегионалне стратегије ЕУ-а (ЦОМ (2014) 357 о Стратегији ЕУ-а за Јадрански и Јонски регион), као и у оквиру Стратегије ЕУ-а за макрорегион Дунава (ЦОМ (2010) 715 о Стратегији ЕУ-а за Дунавски регион).

2. 1 ОПИС И СПРОВОЂЕЊЕ АКТИВНОСТИ

Активност 1	Прекогранична сарадња	5.400.000 EUR
-------------	-----------------------	---------------

(1) Опис активности, циљ, очекивани резултати

Програмска активност прекограничне сарадње 2015 - 2017. допринијеће постизању општих циљева и очекиваних резултата као што је наведено у Програму прекограничне сарадње 2014 - 2020. За више детаља, погледати дио 3. 2. Програма прекограничне сарадње 2014 - 2020. (Додатак 2 Одлуке комисије Ц (2014) 9448 од 10. 12. 2014. године).

Опис Активности: Прекогранична сарадња у пограничном региону у областима запошљавања, мобилност радне снаге и социјалне и културне инклузије, животне средине, прилагођавања климатским промјенама и смањења негативних утицаја климатских промјена, спречавање ризика и управљање туризмом и културним и природним наслеђем.

Циљ: Социоекономски развој и јачање комшијских односа у пограничном подручју кроз спровођење активности прекограничне сарадње с циљем:

- промовисања запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне прекограничне инклузије кроз, између осталог: интегрисање прекограничних тржишта рада, укључујући прекограничну мобилност; заједничке локалне иницијативе запошљавања, информисање и савјетодавне услуге и заједничке обуке, једнакост полова, једнаке прилике, интегрисање заједница имиграната и угрожених група, улагања у јавне службе за запошљавање и подршка јавним здравственим и социјалним сервисима;
- заштите животне средине и промовисања прилагођавања климатским промјенама и смањење негативних утицаја климатских промјена, спречавање ризика и управљање, кроз, између осталог: заједничке активности с циљем заштите животне средине, промовисање одрживе употребе природних ресурса, ефикасност ресурса, обновљиве изворе енергије и помак према безбједној и одрживој привреди са ниским удјелом угљеника, промовисање улагања с циљем рјешавања питања специјалних ризика, обезбјеђивање отпорности на катастрофе и развијање система за управљање у случају катастрофа и спремност у хитним ситуацијама;
- подршке туризму и културном и природном наслеђу.

Гдје је то могуће, узимају се у обзир активности које се односе на споменуте циљеве развијене у Плану активности Јадранско-јонске макрорегионалне стратегије и Стратегије ЕУ-а за Дунавски регион, у којој учествују обје земље.

Очекивани резултати:

Запошљавање, мобилност радне снаге и социјална и културна инклузија

- Нови производи и услуге, као и индустријски и комерцијални процеси, захваљујући преносу знања и иновативности резултују у новим одрживим приликама за запошљавање у пограничном подручју;

- Повећана конкурентност у комерцијализацији производа и услуга заједничком употребом ресурса у стратешким секторима (нпр. производња дрвета, прерада хране и металска индустрија);
- Незапослене особе стекле су нове практичне вјештине у реалном радном окружењу, на основу потражње на тржишту рада и сличностима са обје стране границе;
- Нови одрживи социјални и здравствени сервиси су развијени и/или постојећи су унапријеђени прекограничном размјеном, сарадњом и синергијама, уз повећање ефикасности у пружању услуга и броја корисника услуга;
- Могућности запошљавања и покретања сопственог пословања унутар угрожених група су унапријеђене заједничким прекограничним напорима, укључујући промовисање одрживог социјалног предузетништва; и,
- Створене су одрживе перспективе за социјалну интеграцију угрожених група, кроз заједничке иницијативе са обје стране границе.

Животна средина, прилагођавање на климатске промјене и смањење негативних посљедица климатских промјена, спречавање ризика и управљање

- Ефикасност јавних услуга и праксе у вези са управљањем крутим и канализационим отпадом је повећана кроз заједничке иницијативе са обје стране границе;
- Промовише се заштита сликова Ријека Дрине и Саве и промовише се њихова биоразноликост;
- Капацитет за спремност, превенцију и реаговање свих организација/институција у систему заштите и спасавања у пограничном подручју је дугорочно унапријеђен.

Туризам и културно и природно наслеђе

- Понуда и квалитет туристичких производа и услуга се даље заснива на заједничким напорима и иницијативама;
- Стварају се нове одрживе могућности запошљавања и пословања у сектору туризма због активности са обје стране границе;
- Промовише се одржива културна и спортска размјена преко граница; и,
- Историјско и природно наслеђе и традиције пограничног подручја су боље заштићени.

(2) Претпоставке и услови

Као потребан услов за ефикасно управљање Програмом, земље учеснице оснивају Заједнички одбор за надзор и обезбјеђују постојање одговарајућих и оперативни канцеларија и особља за Заједнички технички секретаријат (који ће бити основан у складу са посебном Одлуком о финансирању) и иста тијела с друге стране границе, у случају успостављања Заједничког техничког секретаријата.

Неиспуњавање наведених услова може довести до поврата средстава у оквиру овог програма и/или реалокације за будуће програме.

(3) Опис повјерених задатака

Оперативне структуре Србије и Босне и Херцеговине заједнички су припремиле Програм прекограничне сарадње за период од 2014. до 2020. године и усагласиле потребне аранжмане за управљање и спровођење Програма, укључујући успостављање система за надзор над спровођењем.

Оперативне структуре Србије организоваће поступке набавке и додјеле уговора у одабраним тематским приоритетним дјеловима Програма. Када је у питању позив за достављање понуда, повјерени задаци укључују дефинисање смјерница за понуђаче, објављивање позива, избор корисника грантова и потписивање уговора о грантовима. Повјерени задаци укључују, такође, активности повезане са спровођењем и финансијским управљањем Програмом, попут надзора, оцјењивања, плаћања, поврата, верификације издатака, осигуравања интерне ревизије, неправилног извјештавања и дефинисање одговарајућих мјера за спречавање преваре.

(4) Кључни елементи активности

Грант - Позив за достављање понуда: 5.400.000 евра

а) Кључни критеријуми за избор:

Списак квалификованих активности дефинисан је у дијелу 3. 2 Додатка 2. Одлуке Комисије Ц (2014) 9423 од 10. 12. 2014. године. Сљедећи списак је сажетак који наводи главне прихватљиве активности/операције: обуке и изградње капацитета, активности међу људима, подршке едукацији, унапређење здравствених установа и социјалних услуга, техничка сарадња и системске размјене података, заједничке активности управљања ризицима, итд. Надаље, у контексту спровођења Програма, треба преферирати активности у вези са макрорегионалном стратегијом у којима учествују обје земље.

Корисници су правни субјекти који су основани унутар корисника програма ИПА II који учествује у Програму прекограничне сарадње.

Могући корисници могу бити: локалне власти, правна лица под управом локалних власти, удружења општина, развојне агенције, организације за подршку локалном предузетништву, економски субјекти попут малих и средњих предузећа, туристичка и културна удружења, невладине организације, јавна и приватна тијела која подржавају радну снагу, институције за занатско и техничко образовање, тијела и организације за заштиту природе, јавна тијела одговорна за управљање водама, ватрогасне/хитне службе, школе, колеџи, универзитети и истраживачки центри, укључујући институције за занатско и техничко образовање.

б) Кључни критеријум за избор су финансијски и оперативни капацитети апликанта;

ц) Кључни критеријуми за додјелу су релевантност, ефикасност и изводљивост, одрживост и економичност активности;

д) Највећа стопа суфинансирања средствима Уније у оквиру овог позива је 85% квалификованих трошкова активности;

е) Индикативни износ позива је 5.400.000 евра.

Одговорне структуре могу одлучити да објаве више позива који имају исти циљ, резултате, кључни критеријуми за избор, додјелу како је наведено. Сваки уговор о гранту биће финансиран из једне буџетске обавезе;

ф) Индикативни датум покретања позива за достављање понуда је први квартал 2016. године.

3 БУЏЕТ

2015.				2016.				2017.				Укупни износ Одлуке о финансирању
Допринос Уније*	Корисници и гранта/Кофинансирани	Укупни износ	Допринос Уније	Корисници и гранта/Кофинансирани	Укупни износ	Допринос Уније	Корисници и гранта/Кофинансирани	Допринос Уније	Корисници и гранта/Кофинансирани	Укупни износ	Укупни износ Одлуке о финансирању	
Операције Програма прекограничне сарадње	2.000.000	2.352.941	Операције Програма прекограничне сарадње	352.941	2.352.941	Операције Програма прекограничне сарадње	247.058	1.400.000	247.058	1.647.058	5.400.000	
у %	85	100	85	15	100	85	15	85	15	100		
УКУПНО 2015.	2.000.000	2.352.941	2.000.000	352.941	2.352.941	УКУПНО 2016.	247.058	1.400.000	247.058	1.647.058	5.400.000	

*Допринос Уније обрачунао је у вези с класификованим подацима који се заснивају на укупним квалификованим издацима укључујући приватне и јавне издатке. Стопа суфинансирања Уније на нивоу сваког тематског приоритета неће бити мања од 20% нити већа од 85% квалификованих издатака.

**Суфинансирање тематских приоритета обезбеђују корисници гранта. Корисници гранта морају обезбиједити минимално 15% средстава за укупне квалификоване трошкове пројекта.

4 СПРОВОЂЕЊЕ

4. 1 МОДАЛИТЕТИ СПРОВОЂЕЊА И ОПШТА ПРАВИЛА НАБАВКЕ И ПРОЦЕДУРЕ ДОДЈЕЉИВАЊА ГРАНТОВА

ИНДИРЕКТНО УПРАВЉАЊЕ:

Овај програм се спроводи кроз директно управљање од стране Србије у складу са чланом 58 (1) (ц) Финансијских прописа и одговарајућих прописа Правила примјене.

Општа правила за набавку и процедуре додјеливања грантова дефинишу се у Споразуму о финансирању између Комисије и корисника програма ИПА II који учествује у Програму прекограничне сарадње.

5. АРАНЖМАНИ ПРАЋЕЊА УЧИНКА

Као дио оквира за праћење учинка, Комисија прати и оцјењује напредак у остваривању специфичних циљева дефинисаних у Уредби ИПА II на основу претходно дефинисаних, јасних, транспарентних и мјерљивих показатеља. Извјештаји о напредовању споменути у члану 4. Уредбе ИПА II узимају се као референтне тачке у оцјени резултата ИПА II помоћи.

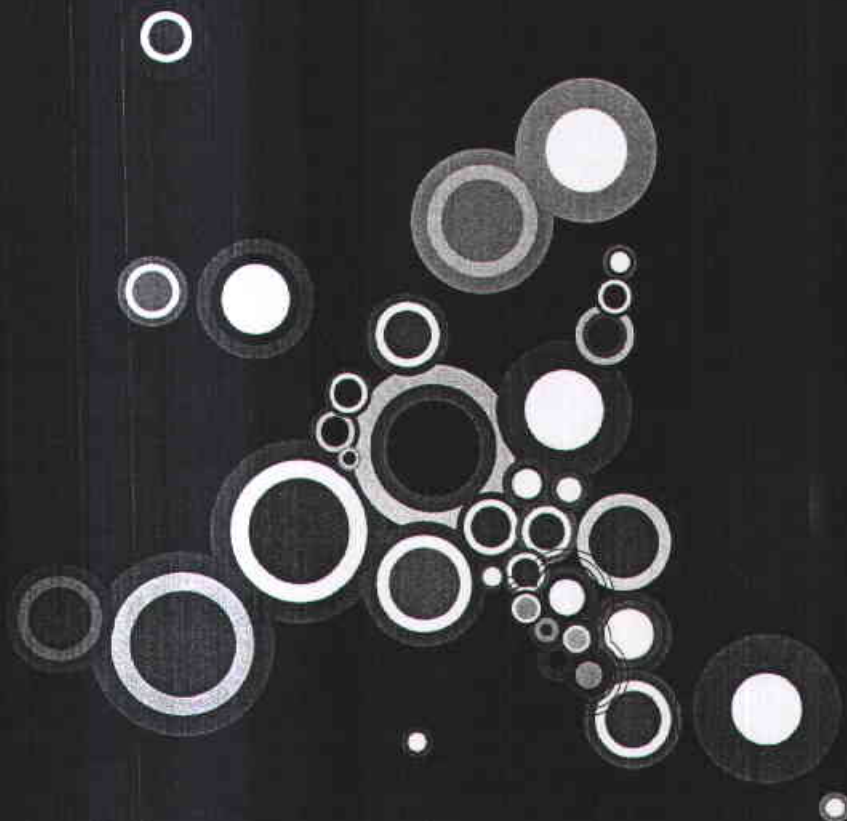
Комисија ће прикупити податке о учинку (поступак, резултати и индикатори) из свих извора који ће бити обједињени и анализирани у смислу праћења напретка у односу на циљеве и прекретнице дефинисане за сваку активност у овом програму, као и Државни стратешки документ.

Државни координатори за ИПА II (НИПАЦ) прикупиће податке о извршењу активности и Програма (поступак, резултати и индикатори) и координисати управљање и дефинисање показатеља који се прикупљају из државних извора.

Цјелокупни напредак биће праћен на следеће начине: а) систем надзора оријентисан на резултате (РОМ); б) сопствено праћење корисника ИПА II; ц) самонадзор који врше Делегације ЕУ-а; д) заједнички надзор Генералне дирекције за проширење и корисника програма ИПА II помоћу којег ће ИПА II Одбор за надзор редовно пратити усклађеност, кохерентност, ефикасност и координисање приликом спровођења финансијске помоћи, уз подршку Заједничког одбора за надзор, који ће обезбиједити поступак праћења на програмском нивоу.

ДОДАТАК 1 А
ИНСТРУМЕНТ ЗА ПРЕТПРИСТУПНУ ПОМОЋ
2014–2020.

ИПА ПРОГРАМ
ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ
2014–2020.

СРБИЈА - БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

УСВОЈЕН 10. 12. 2014. ГОДИНЕ

САДРЖАЈ

ИНСТРУМЕНТ ЗА ПРЕТПРИСТУПНУ ПОМОЋ	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
2014–2020.....	1
ДИО 1: САЖЕТАК ПРОГРАМА	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
1. 1 Сажетак Програма.....	5
1. 2 ПРИПРЕМА ПРОГРАМА И УЧЕСТВОВАЊЕ ПАРТНЕРА	7
ДИО 2: ПРОГРАМСКО ПОДРУЧЈЕ	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
2. 1 АНАЛИЗА СТАЊА.....	8
2. 2 ОСНОВНИ ЗАКЉУЧЦИ	14
ДИО 3: ПРОГРАМСКА СТРАТЕГИЈА..	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
3. 1 ЛОГИЧКА ПОДЛОГА - ОБЈАШЊЕЊЕ ИЗАБРАНЕ СТРАТЕГИЈЕ ДЈЕЛОВАЊА	15
3. 2 ОПИС ПРОГРАМСКИХ ПРИОРИТЕТА	17
3. 3 ХОРИЗОНТАЛНА И ПОПРЕЧНА ПИТАЊА	24
ДИО 4: ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
ДИО 5: СПРОВЕДБЕНЕ ОДРЕДБЕ	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
СПИСАК ДОДАТАКА	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
ДОДАТАК 1: Опис и анализе програмског подручја	Error! Bookmark not defined.
Стање и SWOT анализа	27

Рјечник скраћеница:

БиХ	Босна и Херцеговина
УТ	Уговорно тијело
ПГС	Прекогранична сарадња
ПИИПГС	Регионални пројекат ЕУ-а за техничку помоћ у пројекту Изградња капацитета за прекограничну сарадњу (ЦБИБ+)
ПДП	Позив за достављање понуда
ОЦД	Организација цивилног друштва
ЕК	Европска комисија
ЕУ	Европска унија
ИЕУ	Делегација Европске уније
БДП	Бруто домаћи производ
ИПА	Инструмент за претприступну помоћ
ЗНО	Заједнички одбор
ЗРГ	Заједничка радна група
ЗТС	Заједнички технички секретаријат
КМ	Конвертибилна марка
НВО	Невладина организација
ОС	Оперативна структура
РС	Република Србија
ССП	Споразум о стабилизацији и придруживању
МСП	Мала и средња предузећа
СЦ	Специфични циљ
ССПП	Предности, слабости, прилике, пријетње
ТПом	Техничка помоћ
ТП	Тематски приоритет

Назив програма	Програм прекограничне сарадње између Србије и Босне и Херцеговине
Програмско подручје	Србија: Сремски, Мачвански, Златиборски и Колубарски округ Босна и Херцеговина: Сарајевски регион и сјевероисточни регион
Општи циљ програма	Унапређење социоекономског развоја у пограничном подручју између Републике Србије и Босне и Херцеговине кроз спровођење циљаних и конкретних активности, на основу компаративних предности програмских подручја и заједничке, ефикасне употребе ресурса
Тематски приоритети програма:	ТП 1: Промовисање прекограничног запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне инклузије ТП 2: Заштита животне средине, прилагођавање на климатске промјене и смањење негативних посљедица климатских промјена, спречавање ризика и управљање ТП 3: Подршка туризму и културном и природном наслеђу ТП 4: Техничка помоћ
Специфични циљеви програма	ТП 1: Промовисање прекограничног запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне инклузије - СЦ 1: Унапређење могућности запошљавања радне снаге и стварање више прилика за запошљавање - СЦ2: Подстицање социјалне и економске инклузије ТП 2: Заштита животне средине, прилагођавање на климатске промјене и смањење негативних посљедица климатских промјена, спречавање ризика и управљање - СЦ 1: Унапређење одрживог планирања заштите животне средине и промовисање биодиверзитета - СЦ2: Унапређење система управљања у хитним ситуацијама ТП 3: Подршка туризму и културном и природном наслеђу - СЦ 1: Повећање доприноса туризма социоекономском развоју програмског подручја - СЦ2: Јачање културног идентитета програмског подручја ТП 4: Техничка помоћ - СЦ 1: Обезбјеђивање учинковитог, ефикасног, транспарентног и правовременог спровођења програма и подизање свијести
Финансијска алокација 2014-2020.	14.000.000, 00 EUR
Начин спровођења	Индиректно управљање (зависи од повјеравања задатака спровођења буџета)
Уговорно тијело	Влада Републике Србије, Централна јединица за финансирање и уговарање (ЦФЦУ), Министарство финансија Републике Србије Адреса: Сремска 3-5, 11 000 Београд, Тел. +381 11 2021 389
Релевантна тијела у земљама учесницама	Србија: Канцеларија за европске интеграције, Влада Републике Србије, Сектор за прекограничне и транснационалне програме; Адреса: Немањина 34, 11000 Београд; Тел: +381 11 3061 18500; Босна и Херцеговина: Дирекција за европске интеграције; Адреса: Трг БиХ 1 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина; Тел: +387 33 703 154
ЗТС	ЗТС Канцеларија: Ужице (Србија) / ЗТС: Тузла (Босна и Херцеговина)

ДИО 1: САЖЕТАК ПРОГРАМА

Програм прекограничне сарадње између Републике Србије и Босне и Херцеговине (БиХ) биће спроведен у оквиру Инструмента претприступне помоћи (ИПА II). Програм ИПА II подржава прекограничну сарадњу у смислу промовисања добросусједских односа, промовисања интегрисања и социоекономског развоја. Законске одредбе за спровођење програма су дефинисане у следећим законским актима:

- Уредба (ЕУ) бр. 231/2014 Европског парламента и Савјета од 11. 3. 2014. године којом се успоставља Инструмент претприступне помоћи (ИПА II);
- Уредба (ЕУ) бр. 236/2014 Европског парламента и Савјета од 11. 3. 2014. године којом се дефинишу заједничка правила и процедуре спровођења инструмената Уније за финансирање спољних активности;
- Спроведбена уредба Комисије ЕУ бр. 477/2014 од 2. 5. 2014. године о посебним правилима за спровођење Уредбе за ИПА II.

1. 1 Сажетак Програма

Садашњи програм се заснива на детаљној анализи изазова и посебности програмског подручја. Оцјена ситуације је представљена у два додатка: Документ о анализи ситуације и *SWOT* анализа предности, слабости, прилика и пријетњи (Додатак 1. овом документу). Анализа ситуације представља преглед социоекономског статуса програмског подручја, с нагласком на следеће елементе: политичка ситуација, становништво и демографија, географске карактеристике, инфраструктура, економска и социјална ситуација. На анализу ситуације у одређеној мјери утицала је и неуједначена доступност статистичких података, односно, нису били доступни подаци о попису становништва у Босни и Херцеговини из 2013. године.

Анализа предности, слабости, прилика, и пријетњи програмског подручја утврдила је главне предности, слабости, прилике и пријетње. Анализа је спроведена засебно за сваки програмски приоритет, уз коришћење приступа у три корака. Први корак је истраживање о општинама и другим заинтересованим странама (комунална предузећа, коморе, агенције, министарства, невладине организације, школе и социјалне установе) из програмског подручја. Приближно 30% квалификованих општина и добар дио других заинтересованих страна се одазвао. Други корак је био низ интервјуа са циљем додатног појашњавања ситуације који су одржани са представницима кључних општина, регионалних развојних агенција, невладиних организација и министарстава. Трећи корак је била анализа стратешких докумената и статистичких података. Главни закључци за три изабрана тематска приоритета (потпуна *SWOT* анализа свих 8 тематских приоритета како је дефинисала ЕУ налази се у Додатку 1.) су:

Предности:

- У сектору запошљавања уочљива је доступност специфичних професионалних профила који се заснивају на традиционалним занатима и реструктурирању система традиционалне индустрије. Сектор је обухваћен великим бројем стратешких докумената и билатералних споразума између обје земље.
- Очувана животна средина и доступност природних ресурса, укључујући алтернативне изворе енергије, сматра се једном од значајнијих предности програмског подручја. У

прошлости је покренут одређени број засебних и заједничких иницијатива у сектору заштите животне средине/енергетском сектору.

- Туризам се сматра једним од приоритетних сектора у програмском подручју. Доступне природне, културне и историјске знаменитости, могућности за повезивање са пољопривредним и руралним развојем и заједничке иницијативе из прошлости сматрају се главним предностима.

Слабости:

- У програмском подручју постоји висок ниво незапослености, нарочито међу младима. Забијежене су емиграције из руралних подручја, као и слаба интегрисаност рањивих група.
- Слабо развијена еколошка структура сматра се главном слабошћу у еколошком сектору. Друге слабости укључују низак ниво свијести о питањима животне средине и недовољну припремљеност и координираност система управљања у хитним ситуацијама.
- Главне слабости у сектору туризма укључују: низак квалитет туристичких услуга, ограничен приступ туристичким знаменитостима, ограничено умрежавање и незадовољавајућа доступност пратеће инфраструктуре.

Прилике:

- Прилике у сектору за запошљавање укључују бољу примјену компаративних активних мјера запошљавања ЕУ-а и унапређење планова за стручно образовање (за профиле за којима је потражња на тржишту рада велика).
- Главна прилика у сектору животне средине / енергетском сектору је унапријеђена употреба алтернативних извора енергије.
- Програмско подручје дозвољава могућности за развој ниша. Повећања сарадње и близина кључних тржишта представљају друге могућности.

Пријетње:

- Пријетње у сектору запошљавања укључују административне препреке мобилности радне снаге и стални неуспјеси тржишта рада да одговори на потребе приватног сектора.
- Када је у питању сектор животне средине, главне пријетње укључују: слабо или неконтролисано управљање природним ресурсима и ограничено финансирање програма заштите животне средине и алтернативних извора енергије.
- Пријетње у сектору туризма су у великој мјери повезане са еколошким сектором. Незадовољавајуће управљање природним ресурсима може имати разоран утицај на развој туризма.

Избор три тематска приоритета који ће се примјењивати у склопу програма 2014-2020. углавном се заснива на анализи стања и SWOT анализи. Утврђено је следеће:

ТП 1: Промовисање прекограничног запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне инклузије.

Овај ТИП је изабран као одговор на велику незапосленост и лоше изгледе за млађу популацију. ТП би требао допринијети бољој економској и социјалној интеграцији угрожених и маргинализованих група. Изазови су слични са обје стране границе, а цјелокупни тематски приоритет пружа солидне могућности за реалне заједничке прекограничне иницијативе (нпр. заједничке обуке, заједнички напори у вези са социјалном инклузијом).

ТП2: Заштита животне средине, прилагођавање на климатске промјене и смањење негативних посљедица климатских промјена, спречавање ризика и управљање.

Очувана животна средина представља једну од кључних компаративних предности програмског подручја. Овај ТП је уско везан за друге приоритете, на примјер туризам. У случају да ови изазови остану неријешени, то би могло довести до значајних краткорочних (природне катастрофе) и дугорочних (уништена животна средина) негативних посљедица. Тематски приоритет везује обје стране границе, посебно у околини слива ријеке Дрине. Снажан прекогранични утицај може се очекивати у спречавању ризика и иницијативама за заштиту животне средине.

ТП 3: Подршка туризму и културном и природном наслеђу.

Туризам се сматра сектором високог приоритета, на основу многобројних знаменитости у том подручју. С обзиром на сличности и синергију територије са обје стране границе, у сектору постоје велике могућности за прекограничну сарадњу. Типологија пројеката (заједничке активности, заједничка туристичка подручја) указују на солидне могућности за истинску прекограничну сарадњу.

1.2 ПРИПРЕМА ПРОГРАМА И УЧЕСТВОВАЊЕ ПАРТНЕРА

Програм је припремљен у уској сарадњи са заинтересованим странама на локалном, регионалном, државном нивоу у обје земље учеснице. У случају Босне и Херцеговине, Федерација Босне и Херцеговине, Република Српска и Брчко Дистрикт су равноправно учествовали у разговорима.

Циљ процеса јавних консултација био је да се постигне кохерентност програма са стварним потребама и очекивањима на локалном нивоу. Један од кључних задатака процеса припреме програма био је обезбјеђивање да су ове потребе у складу са процедуралним аспектима и финансијским могућностима програма.

Фазе у процесу припреме програма с најзначајнијим доприносом заинтересованих страна су укључивале:

Почетно испитивање на нивоу програмског подручја и на државном нивоу. Детаљно испитивање спроведено је на програмском подручју како би се утврдили изазови и очекивања. Испитивање је било усмјерено на јавне институције, општине, релевантна министарства на државном и ентитетским нивоима, на организације цивилног друштва, институције социјалног сектора, коморе, агенције, туристичке организације, образовне и истраживачке институције и јавна комунална предузећа. Укупан одзив био је око 25%. Детаљна анализа приказана је у Додатку 2.

Интервјуи на нивоу програмског подручја и на државном нивоу. Додатни интервјуи с циљем појашњавања стања спроведени су на локалном нивоу са релевантним државним / ентитетским министарствима. Интервјуи су обављени са општинама, регионалним развојним агенцијама, коморама, министарствима и организацијама цивилног друштва. Детаљна анализа приказана је у Додатку 2.

Јавне консултације сматране су кључнима током припреме програма. Одржана су два јавна састанка. Први састанак је одржан у Бањи Ковиљачи 7. 11. 2014. године, са 75 регистрованих учесника, а други у Бијељини 27. 11. 2014. године, са 69 регистрованих учесника. Учесници на оба састанка биле су локалне и регионалне заинтересоване стране из обје земље: представници општина, организација цивилног друштва, трговачких комора, социјалних и здравствених организација, образовних и истраживачких институција, јавних комуналних предузећа и туристичких организација. На првом састанку циљ расправе био је да се представи *SWOT* анализа и да се презентује и расправља о програмској стратегији. На сљедећем састанку циљ је био да се презентује нацрт програмског документа.

Процес је координисала Заједничка радна група, координационо тијело које се састоји од представника обе земље. Састанци ЗРС-а одржани су на крају сваке фазе пројекта, како би се потврдили резултати претходне фазе и са циљем усаглашавања даљњих интервенција. Састанци ЗРС-а одржани су у обје партнерске земље сљедећим редослиједом:

Вријеме и мјесто	Активности и дјелокруг
Први састанак ЗРС-а (2. 10. 2013. године у Београду)	- Организовање и увод у методологију програма
Други састанак ЗРС-а (22.10. 2013. године у Сарајеву)	- Презентација <i>SWOT</i> анализе и расправа о дијелу који се односи на ТП
Трећи састанак ЗРС-а (6. 11. 2013. године у Тузли)	- Презентација предложеног стратешког оквира и одабраних ТП-ова извршење (на основу спроведене анализе)
Четврти састанак ЗРС-а (27.11. 2013. године у Бијељини)	- Презентација предложеног стратешког оквира (тематски приоритети, посебни циљеви, резултати и показатељи нацрта)
Пети састанак ЗРС-а (27.11. 2014. године у Београду)	- Презентација и расправа о коментарима ЕК-а на нацрт програмског документа
Шести састанак ЗРС-а (21-26. 5. 2014. године)	- Расправа и одлука о нацрту коначног програмског документа
30. 5. 2014. године	- Достављање коначног нацрта програмског документа Европској комисији.

ДИО 2: ПРОГРАМСКО ПОДРУЧЈЕ

2.1 АНАЛИЗА СТАЊА

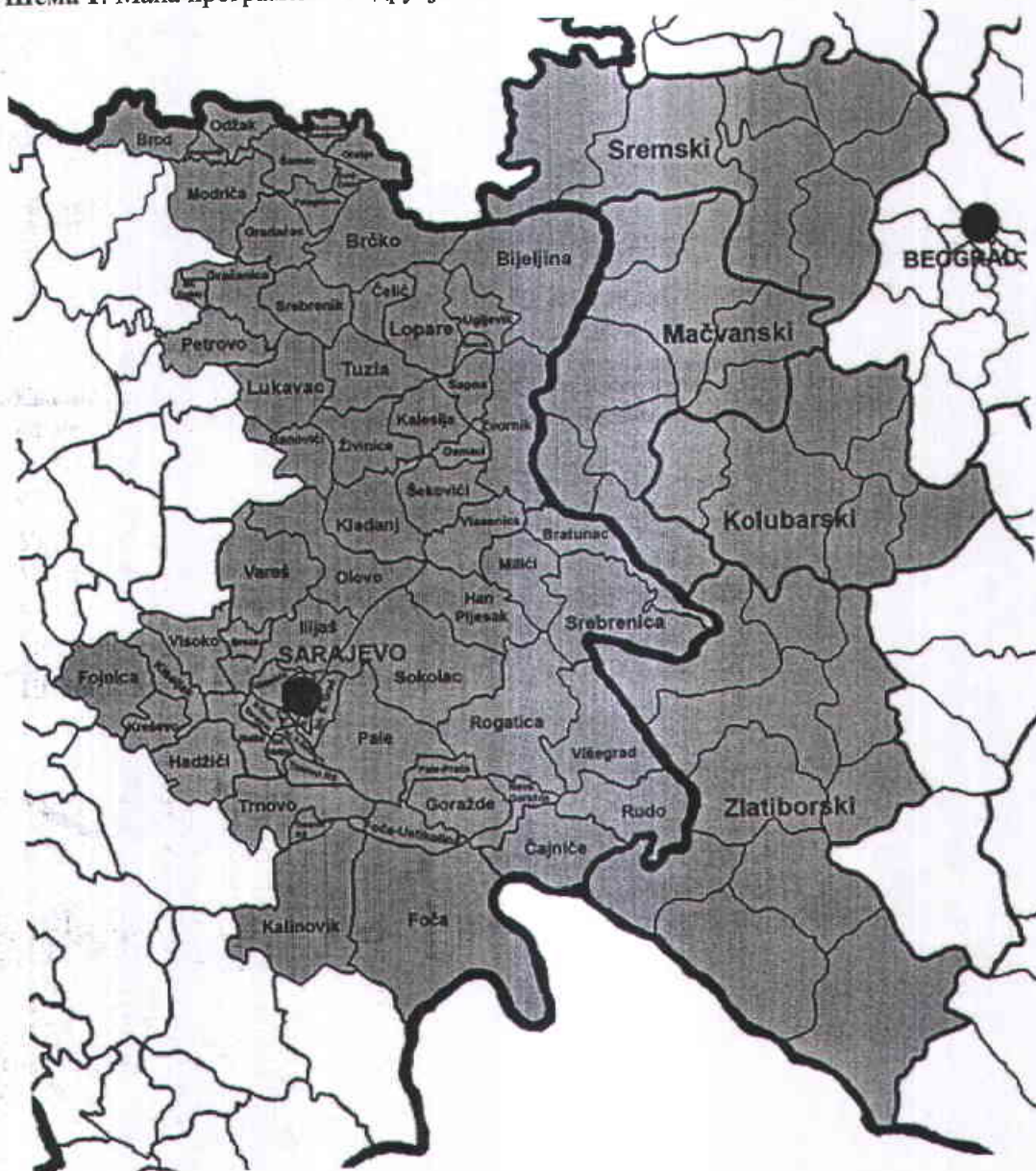
Анализа стања представља процјену програмског подручја, а циљ је утврђивање кључних изазова и приоритета подручја (цијели документ је доступан у Додатку 1). Документ је био један од главних елемената који је довео до утврђивања програмске стратегије. Анализа је заснована на анализи секундарних ресурса (углавном статистичке информације и постојеће стратегије) и потврди додатних примарних ресурса. На процес је утицала промјењива доступност статистичких података.

Опис програмског подручја

Квалификована територије у Републици Србији обухвата 15.370 km², с 1.064.198¹ становника, на квалификована територије у Босни и Херцеговини обухвата 16.742. 34 km² с 1.706.214² становника, односно укупно 2.770.412 становника у квалификованом подручју. Укупан број општина у програмском подручју је 31 са србијанске стране, а 67 у Босни и Херцеговини.

Укупна површина квалификованог подручја је 32.112.34 km², с укупно 2.770.412 становника. Укупна дужина границе између двије земље је 370. 9 km, од чега је 109.9 km копнена граница, а 261 km плава граница (ријеке Дрина и Сава). Дуж цијеле границе постоји 14 граничних прелаза.

Шема 1: Мапа програмског подручја

¹ На основу пописа становништва из 2011. (Општине у Србији 2012.)

²Извор: прелиминарни резултати пописа становништва из 2013. године
(http://www.bhas.ba/obavijestjenja/Preliminarni_rezultati_bos.pdf)

Политичка ситуација

Обје земље су снажно посвећене интеграцији у ЕУ: Србији је 1. 3. 2012. године додијељен статус кандидата за чланство у ЕУ-у. Након активних и конструктивних корака предузетих с циљем видљивог и одрживог унапређења односа с Косовом, Европски савјет је 28. 3. 2013. године одлучило отворити приступне преговоре са Србијом. Дана 16. 6. 2008. године, Босна и Херцеговина и Европска комисија су потписале Споразум о стабилизацији и придруживању (ССП). Потписивањем споразума, ЕУ је препознала напоре које је Босна и Херцеговина уложила на свом путу ка ЕУ-овим интеграцијама. ССП са Босном и Херцеговином ратификовале су све земље чланице ЕУ-а, али ССП још увек није ступио на снагу. Обје земље су већ уложиле значајне напоре у усвајање прописа који су компатибилни с правном тековином ЕУ-а. Велики корак у унапређењу односа између Србије и Босне и Херцеговине, с једне стране и ЕУ-а, с друге стране, је визна либерализација. Ова либерализација за путовања у Шенген зону је на снази од децембра 2009. године за грађане Србије, а од децембра 2010. године за грађане Босне и Херцеговине.

Када је у питању билатерална сарадња, обје земље појачано унапређују политичке и социоекономске односе. До сада су Србија и Босна и Херцеговина потписале и спровеле око 50 билатералних споразума, протокола и меморандума.

Географски опис и клима

Смештено у југоисточном дијелу Европе, програмско подручје између Србије и Босне и Херцеговине састоји се од три веома разнолика географска дијела. Северни дио је плодна равница; средишњи дио је брдовит, а јужни планински. На србијанској страни квалификованог подручја према сјеверу налази се плодна пољопривредна земља - Срем. Један дио Срема припада једном од развијених пословних подручја у Србији. У протеклих неколико година се овај регион ширио и привлачио бројне инвеститоре у пословне зоне у Инђији и Старој Пазови, а Пећинци су најпросперитетније мјесто, не само у Војводини, него и у цијелој Србији. Даље, према југу, терен прераста у висоравни у региону планина Дивчибаре, Голија, Златар и Тара, које представљају подручја могућег економског развоја због постојања природних ресурса, као и прилику за развој туризма.

У Босни и Херцеговини, у низинама на сјеверу (300 метара испод нивоа мора) налазе се сливови ријека Саве и Дрине, с долинама река Толисе, Тиње, Брке, Гњице и Јање које нуде најповољније могуће услове за пољопривредну производњу. Централни, брдовити дио Босне и Херцеговине богат је разним минералима и хидро-електричним потенцијалом као важним ресурсима за индустријску производњу.

Ријека Дрина, са неколико високих брана, представља 185,3 km дугу границу између Србије и Босне и Херцеговине. Спаја се са ријеком Савом на сјеверу. Обје ријеке су богате природним ресурсима, с разноврсном воденом животном средином и другом фауном.

Клима у квалификованом програмском подручју је континентална, а карактеришу је врућа, сува лjeta и јесени и хладне зиме са обилним сњежним падавинама због високих планина. У посљедње вријеме, клима се мијења на начин сличан као у другим земљама, с очигледним глобалним загрејавањем и брзим промјенама времена.

Становништво, демографија и етничке мањине

На обје стране границе регистровано је смањење броја становника. На србијанској страни, број становника у програмском подручју смањен је за скоро 9,07 % између 2002. и 2010. године, са 1.171.126 на 1.064.198 у апсолутним бројкама. Босна и Херцеговина је у октобру 2013. године спровела први попис становништва од 1991. године. Резултати наведеног пописа становништва биће укључени у овај програм након што буду доступни.

Етничка припадност играла је важну улогу у давној историји региона и одразила се на тренутни профил квалификованог подручја. У Србији, већину становништва региона чине Срби. На основу пописа становништва из 2011. године, они чине до 89,39% укупног броја становника, што је значајно изнад државног просјека од 82,9%. Међутим, у неким општинама тај је проценат значајно испод просјека: Прибој (74,1%), Пријепоље (56,8%), Сјеница (23,5%). Подручје Златибора је, стога, једно од најразноврснијих подручја западног региона у етничком смислу. У четири квалификована округа у Србији, живи 6,89% свих етничких мањина у Србији. Највећа етничка група су Бошњаци, њих 36.607, и Муслимани, њих 8.921. У Босни и Херцеговини, не постоје тренутни статистички подаци који одражавају етничку припадност становништва карактеристичну за квалификовано подручје.

Програм прекограничне сарадње 2014-2020. представља могућност за истраживање етничких и демографских разноликости програмског подручја. Демографска слика може представљати основу за велики број квалитетних заједничких иницијатива које ће даље повећати толеранцију и интеграцију.

Инфраструктура и животна средина

Путна мрежа у обје земље на квалификованој територији је развијенија на сјеверу, што значи да су заједнице на југу дијелом изоловане због неадекватне путне мреже. Када је у питању квалификовано подручје у Републици Србији, укупна дужина путне мреже је³ 10.303 km, али је само 6.089 km путева асфалтирано (59%). У Босни и Херцеговини је 56% путева локалне путеве, док регионалне путеве чине само 27%, а аутопутеви мање (17%) од укупне путне мреже.

Железничка мрежа у програмском подручју је значајно неразвијена. Недостатак инвестиција и ограничено одржавање доводе до ограничене ефикасности и повећавају вријеме путовања. Путовање између Пријепоља и Београда, на примјер, траје 6 сати.

У квалификованом подручју постоји 15 **граничних прелаза** (3 железничка, 1 пјешачки и 11 за моторна возила) између двију земаља. Број граничних прелаза је довољан, али квалитет инфраструктуре и капацитет требају бити унапријеђени и модернизовани.

У босанскохерцеговачком дијелу квалификованог подручја, постоје два потпуно функционална и добро опремљена мађународна **аеродрома**: у Тузли, у Дубравама-Живиницама, 8 km југоисточно од Тузле, који је отворен за саобраћај 1998. године, и у Сарајеву, потпуно обновљен 2005. године. На дијелу територије у Србији, постоји бивши војни аеродром Поникве, који се налази 12 km од Ужица и који се сада користи у цивилне сврхе. Аеродром је службено отворен за кориснике у октобру 2013. године.

Програмско подручје се суочава са изазовима у развоју **еколошке инфраструктуре**. Водоснабдијевање није довољно развијено упркос изворима воде којих има у изобиљу. Губици у мрежама водоснабдијевања на србијанској страни су између 22 и 46%. Само мали дио домаћинства је прикључен на постројења за прераду отпадних вода. На примјер, проценат пречишћених отпадних вода у Босни и Херцеговини (мјерено као проценат укупне количине отпадних вода) је 4,12% у Федерацији Босне и Херцеговине (подаци за цијелу Федерацију Босне и Херцеговине) и 3,66% за Републику Српску. Пројекта управљања чврстим отпадом указује на значајна побољшања током посљедњих неколико година. На србијанској страни, оперативна су сва изграђена регионална одлагалишта (углавном захваљујући средствима ЕУ-а). Један од регионалних центара за управљање чврстим отпадом на програмској територији је Дубоко који користе Ужице, Бајина Башта, Пожега, Ариље, Чајетина, Косјерић, Лучани,

³ информације из „Општине и региона у 2012.“

Ивањица и Чачак. С босанскохерцеговачке стране, претходних година извршена су значајна улагања финансирана средствима Свјетске банке. Изграђено је регионално одлагалиште у Бијељини које користи пет општина: Бијељина, Угљевик, Лопаре, Теочак и Челић. Тренутно су угрожени радови на регионалној депонији у Зворнику коју ће користити 9 општина.

Независно од тога, потребно је предузети даљње активности када су у питању раздвајање и рециклажа крутог отпада. Статистички подаци о управљању чврстим отпадом у Босни и Херцеговини показују да се у Републици Српској рециклира само 0,43% укупно произведеног крутог отпада.

Програмско подручје налази се између 3 ријеке: Босне на западу, Саве на сјеверу и Дрине, која читаво подручје дијели на два дијела. Планински и слабо насељени јужни дио карактерише велика биолошка разноликост флоре и фауне. Златибор, Фрушка Гора, Голија, Тара, Златар, Јахорина, Бјелашница и Игман су планине са густим шумама, незагађене и на којима се налазе многи природни ресурси. На програмском подручју налази се и највећи србијански национални парк Тара и резерват биосфере, планина Голија, која се налази на УНЕСКО-овој листи културне и природне баштине. Дио најстаријег националног парка у Босни и Херцеговини, Сутјеска, налази се на програмском подручју.

У мају 2014. године, Србија и Босна и Херцеговина су погођене озбиљним поплавама које су узроковале људске жртве и значајне материјалне штете. Укупна материјална штета у Србији могла би да буде већа од 1 милијарде евра. У обје земље очекује се помоћ донатора и помоћ из фондова солидарности ЕУ-а. Међу подручјима која су озбиљно погођена поплавама налазе се и територије и општине које се налазе у програмском подручју. На србијанској страни програмског подручја значајна штета је забиљежена у општинама Крупањ, Мали Зворник, Бајина Башта, Шабац и Сремска Митровица. С босанскохерцеговачке стране, програмска територије општине Бијељина, Брчко, Тузла, Шековићи, Шамац, Братунац, Олово и Добој Исток претрпјеле су велике штете. У програмском подручју потребно је предузети додатне напоре с циљем успјешнијег реаговања у хитним ситуацијама, као и развоја инфраструктуре за заштиту од поплава.

Економија

Економија на читавом програмском подручју не даје задовољавајуће резултате због маргинализовања региона и кризних ситуација из 1990-их. Низак ниво улагања, индустријски гиганти који су пропали током година, неуспјешан процес или приватизација која је довела до губитка великог броја радних мјеста резултовали су ограниченим економским растом. Свјетска економска криза 2008/2009. године погоршала је већ тешку економску ситуацију у региону. Дошло је до опоравка и поновна изградња економије је у току.

Према методологији ИЛО-а, стопа незапослености у Босни и Херцеговини била је 27,2% у 2010. години, 27,6% у 2011. години, 28% у 2012. години и 27,5% у 2013. години (просјечна стопа незапослености у 2013. години је: у Федерацији Босне и Херцеговине 27,6%, у Брчко Дистрикту 35,5% и у Републици Српској 27,0%). Стопа незапослености у програмском подручју у Србији је била 36,28% у Мачви, 22,52% у Колубари, 33,48% на Златибору и 30,96% у Срему. Просјечна стопа незапослености у квалификованим подручјима у Србији је 30,81% (државна методологија, Статистичка канцеларија Србије, подаци из 2011. године).

У обје земље учеснице забиљежено је мало повећање БДП-а. Повећање БДП-а у 2010. години у Србији износило је 1%, а у Босни и Херцеговини 0,7%. Повећање БДП-а у 2011. години у Србији износило је 1,6% а у Босни и Херцеговини 1,3%. БДП по глави становника у 2011. години био је око 3.417 EUR у Босни и Херцеговини, и 4.415 EUR у Србији.

Повољни услови за пољопривредну производњу су једна од предности квалификованог подручја. Процјењује се да је између 20 и 25% радно способног становништва запослено у

овом сектору. Осим у планинским подручјима на југу, тло и клима су идеални за разноврсну пољопривредну производњу и узгој стоке, укључујући и производњу органске хране.

Индустријски сектор био је главни сегмент босанскохерцеговачке економије у квалификованом подручју и представљао је скоро 50% запослености и улагања у периоду до 1990. године. Сада је потребно поновно достићи ниво на којем је прекогранично кретање робе било до тог периода. Главне активности у том подручју су: индустрија, производња струје и рударство, концентрисано углавном око Тузле, те индустрије засноване на пољопривреди у Посавини и Семберији (у општинама Бијељина и Брчко) и Зворнику, у централном дијелу. У јужном дијелу нема активности у сектору индустрије. Слично томе, у Србији, индустријску основу у квалификованом подручју карактеришу недовољно искоришћени капацитети и застарјела постројења. Постоје следеће кључне индустријске активности: прерада хране, прерада дрвета и производња намјештаја, индустрија лаких метала, текстилна индустрија и хемијска индустрија.

Развој малих и средњих предузећа је главни стуб политика обију Влада као средство постизања динамичког нивоа економске експанзије потребне у квалификованом подручју како би се постигао економски паритет с европским сусједима. Међутим, предузетничка култура није развијена у читавом квалификованом подручју. Усто, већина МСП-ова су микропредузећа, породични концерни, углавном продавнице и мали сервиси. Они не доприносе значајно укупној економији и пружају веома ограничене могућности за запошљавање. У програмском подручју у Босни и Херцеговини број правних (пословних) субјеката је 34.490.⁴ Број правних пословних субјеката у србијанском дијелу програмског подручја је 18.817.

У програмском подручју постоји велики потенцијал за развој туризма. У Босни и Херцеговини, у квалификованим кантонима Федерације Босне и Херцеговине остварена су 566.153 ноћења (у читавим кантонима). Индикативни број (непотпуни подаци) туриста који посјеђују програмско подручје у Републици Српској у 2011. години био је 81.254, а број ноћења 188.342, док туристи у том подручју у просјеку бораве 2,32 дана. У србијанском дијелу програмског подручја број туристичких посјета у 2011. години био је 562.660, број ноћења 2.326.939, а туристи у том подручју у просјеку бораве 4,13 дана.

Сличности у социоекономској ситуацији и изазови с обје стране границе представљају добру основу за покретање заједничких пројектних иницијатива које ће показати прави прекогранични утицај. Подручја у којима је могуће дефинисати заједничке иницијативе су, најприје, заједнички развој тржишта рада, истраживање туризма и природни ресурси, те даље активности с циљем социјалне интеграције рањивих група.

Образовање и култура

Образовне установе на примарном, секундарном и терцијарном нивоу постоје у програмском подручју у обје земље. Три призната универзитета у Тузли, Сарајеву и Источном Сарајеву налазе се у том подручју. Институције за стручно образовање присутне су у већим градовима. У Србији не постоји довољно специјализованих средњих школа које задовољавају тренутне стандарде, с изузетком специјализоване средње школе и туристичког колеџа у Ужицама. У програмском подручју у Србији постоје 684 основне и 74 средње школе. У програмском подручју у Босни и Херцеговини постоје 528 основне и 162 средње школе.

Универзитет у Источном Сарајеву повезује 14 факултета, 2 академије умјетности и 1 факултет вјерских наука (укупно 84 програма). Универзитет у Сарајеву има 23 факултета и 3 умјетничке академије, те 5 научних/истраживачких института. Универзитет у Тузли има 12 факултета и 1

⁴У Федерацији Босне и Херцеговине (у свим класификованим општинама), број правних (пословних) субјеката је 25.737 (према статистичким подацима од 31. 12. 2012. године), а у Републици Српској, у програмском подручју послује 8.573 правних (пословних) субјеката.

умјетничку академију. У србијанском дијелу квалификованог подручја постоји 6 приватних средњих школа, 3 приватна факултета и 1 јавни истраживачки институт.

Културно наслеђе обје земље учеснице може бити квалификовано као хетерогено у најбољем смислу те ријечи, укључујући културна добра створена током читаве историје, од предисторијског периода, антике, средњег вијека, Отоманског царства до модерних времена. Ово је резултат интеракције 4 главних култура (медитеранске, средње европске, византијске и оријенталне-исламске). У оквиру овог програма прекограничне сарадње, ово културно богатство може постати средство за развој свијести о култури, промовисање нових иницијатива у институционалној и сфери културе, за успостављање партнерских односа са другим секторима и међународних партнерстава, те подстаћи развој вриједности, очување и ревитализацију културног наслеђа.

2. 2 ОСНОВНИ ЗАКЉУЧЦИ

Након анализе стања, дефинисано је неколико релевантних кључних порука.

Високе стопе незапослености и слаба социјална инклузија угрожених група. На читавом подручју обухваћеном програмом биљеже се изнадпросјечне стопе незапослености. Велики број прекобројних радника из великих индустријских комплекса и слаби економски изгледи доводе до негативних миграционих трендова, нарочито када су у питању млади образовани људи. Неповољна свеукупна социоекономска ситуација негативно утиче на положај угрожених група чије су интегрисање и инклузија још увијек ограничени.

Очување животне средине и ограничена еколошка инфраструктура. Еколошки потенцијал и доступност алтернативних извора енергије представљају снажну компетитивну предност програмског подручја. Међутим, ограничена инфраструктура и низак ниво улагања с једне стране директно угрожавају животну средину, а са друге стране спречавају ефикасно коришћење доступних извора.

Снажна основа за развој туризма. Када се узме у обзир укупна економска ситуација, туризам представља једну од малобројних реалистичних и непосредних прилика за развој. Доступни природни ресурси, могућности за развој туристичких ниша (на примјер, екстремни спортови, рурални туризам) и повезаност са другим економским браншама (прерада хране, био-пољопривреда) представљају добру основу за развој туризма.

Анализа стања, испитивања и интервјуи спроведени у програмском подручју довели су до припремања *SWOT* анализе за све тематске приоритете. Консолидовани *SWOT* за изабране тематске приоритете налази се у наставку текста, док је читав документ доступан у Додатку 1.

Предности	Слабости
Квалификована радна снага, мали број професионалних профила заснованих на традицијама великих индустријских система	Висок ниво незапослености, нарочито међу младима и у групама људи са посебним потребама
Мултикултурално друштво које обезбјеђује основу за дијалог и сарадњу	Сталне миграције из руралних у урбана подручја и из програмског подручја
Добро очувана биоразноликост подручја, сличне специфичности на обје стране границе	Ограничена интеграција и учествовање у друштву угрожених и маргинализованих група
Примјери постојања добре праксе у рјешавању еколошких питања на регионалном нивоу, на примјер регионална одлагалишта	Низак ниво постојеће еколошке инфраструктуре - прерада крутог отпада, постројења за отпадне воде, итд.
Очувана природа и доступност природних	Низак ниво свијести јавности о важности

знаменитости, укључујући заштићена подручја	заштите животне средине, климатских промјена, енергетске ефикасности
Доступност историјских, етно и културних знаменитости, на примјер, Стари мост на Дрини, железничка пруга на Мокрој Гори	Низак ниво развијености система за управљање у случају катастрофа и спремности у хитним ситуацијама
Снажна традиционална средишта високог образовања у БиХ дио су програмског подручја	Незадовољавајући ниво пружања услуга у сектору туризма
	Ограничен приступ и непостојање инфраструктуре у случају бројних културних, природних и историјских знаменитости туристичких
	Мали удио БДП-а алоциран за истраживање и развој, као и за иновације
	Ограничена сарадња између предузећа у приватном и истраживачком сектору
Прилике	Пријетње
Унапређивање интервенција у сектору (на примјер, активне мјере запошљавања) у складу са стандардима и праксама ЕУ-а - повећање ефикасности	Мала прекогранична мобилност радне снаге због административних препрека
Покретање иницијатива за обучавање и преквалификацију на основу активних потражње на тржишту рада	Низак ниво спремности радне снаге да одговори на нове услове на тржишту рада и на нове потребе
Ефикасна и одржива употреба природних ресурса	Недовољна финансијска средства из државног буџета за финансирање еколошке инфраструктуре
Развој алтернативних извора енергије заснованих на предностима подручја - хидро-потенцијал, доступност биомаса попут дрвних остатака, итд.	Неефикасно управљање природним ресурсима
Могућности за активности у туристичким нишама, на примјер еколошки и етно-туризам, органска храна	Незадовољавајући ниво заштите природне животне средине, укључујући непостојање еколошке инфраструктуре
Релативна близина важних тржишта, на примјер Аустрије, Мађарске, Италије, Њемачке	Повећана конкурентност других регионалних дестинација на којима је туристичка понуда слична

ДИО 3: ПРОГРАМСКА СТРАТЕГИЈА

3.1 ЛОГИЧКА ПОДЛОГА - ОБЈАШЊЕЊЕ ИЗАБРАНЕ СТРАТЕГИЈЕ ДЈЕЛОВАЊА

Приликом избора тематских приоритета и дефинисања програмске стратегије поштована су слjedeћа општа начела:

Релевантност изазова и очекивани утицај. Предложени стратешки оквир је у складу са изазовима у програмском подручју и *SWOT* анализом. На избор тематских приоритета и дефинисање програмске стратегије утицале су величина и релевантност специјалних изазова (у односу на мање релевантне изазове).

Интереси и очекивања крајњих корисника у програмском подручју. Снажан нагласак стављен је на интересе на локалном и регионалном нивоу током читаваог процеса припреме

програма. Крајњи корисници програма учествовали су у почетном истраживању и додатно су консултовани на јавним консултацијама.

Стратешки приоритети на државном/ентитетском, регионалном и локалном нивоу. Предложена програмска стратегија је упоређена са стратешким документима на државном/ентитетском, регионалном и локалном нивоу. Сваки од предложених тематских приоритета је добро обухваћен стратегијама које јасно потврђују предложене смјерове дјеловања.

Поштовање циљева дефинисаних релевантним макрорегионалним стратегијама у којима учествују обје земље: Стратегија ЕУ-а за Дунавски регион и Стратегија ЕУ-а за Јадранско-јонски регион.

Прикладност у контексту прекограничне сарадње и очекивани прекогранични утицај. Приликом избора тематских приоритета и припреме програмске стратегије поштована је типологија Програма прекограничне сарадње. Наиме, предложени тематски приоритети и стратегија могу реалистично приказати прекогранични утицај.

Лекције научене из претходних програма. С обзиром на то да се тренутно спроводи један читав програмски циклус за период 2007-2013. године, нови програм свакако треба бити корак напријед. Како би се обезбиједила већа ефикасност и боље искористила претходна искуства, научене лекције су анализиране и уврштене у програм.

Преглед и објашњење изабраних тематских приоритета налазе се у следећој табели.

Изабрани тематски приоритети	Објашњења избора
ТП1: Промовисање прекограничног запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне инклузије.	<ul style="list-style-type: none"> Висока незапосленост у програмском подручју Ограничена сарадња и комуникација између тржишта рада и приватног сектора Низак ниво улагања у здравствени и друштвени сектор, ограничен приступ квалитетним услугама, нарочито када су у питању угрожене групе Негативни миграциони трендови, посебно када су у питању млади, из руралних подручја у урбана и изван програмског подручја (одлив мозга)
ТП2: Заштита животне средине, прилагођавање на климатске промјене и смањење негативних посљедица климатских промјена, спречавање ризика и управљање.	<ul style="list-style-type: none"> Очувана и чиста животна средина представља компаративну предност програмског подручја Низак ниво свијести и ограничена инфраструктура у сектору, што програмско подручје излаже еколошким ризицима Велика изложеност програмског подручја природним катастрофама (СЕЕ посебно погођена недавним климатским промјенама) Разорне поплаве које су погодиле Србију и Босну и Херцеговину, укључујући и програмска подручја, у мају 2014. године
ТП3: Подршка туризму и културном и природном наслеђу	<ul style="list-style-type: none"> Снажни потенцијал и за развој туризма и велика влажност у прекограничном контексту Доступност културног и природног наслеђа, потенцијално снажно повезано са развојем туризма

3.2 ОПИС ПРОГРАМСКИХ ПРИОРИТЕТА

Укупан циљ програма је:

Унапређење социоекономског развоја у пограничном подручју између Републике Србије и Босне и Херцеговине кроз спровођење циљаних и конкретних активности, на основу компаративних предности програмских подручја и заједничке, ефикасне употребе ресурса

3.2.1 Тематски приоритети

Посебни циљеви, резултати, показатељи и типови активности су дефинисани према тематским приоритетима на следећи начин.

ТН1: Промовисање прекограничног запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне инклузије	
Посебан циљ 1: Унапређење могућности запошљавања радне снаге и стварање више прилика за запошљавање	Посебан циљ 2: Промовисање социјалне и економске инклузије
<p>Резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> Нови производи и услуге, као и индустријски и комерцијални процеси, захваљујући преносу знања и иновативности резултују новим одрживим приликама за запошљавање у пограничном подручју; Повећана конкурентност у комерцијализацији производа и услуга заједничком употребом ресурса у стратешким секторима (нпр. производња дрвета, прерада хране и метална индустрија); Незапослена лица стекле су нове практичне вјештине у реалном радном окружењу, на основу потражње на тржишту рада и сличностима са обје стране границе. 	<p>Резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> Нови одрживи социјални и здравствени сервиси су развијени и/или постојећи су унапријеђени прекограничном размјеном, сарадњом и синергијама, уз повећање ефикасности у пружању услуга и броја корисника услуга; Могућности запошљавања и покретања сопственог пословања унутар угрожених група су унапријеђене заједничким прекограничним напорима, укључујући промовисање одрживог социјалног предузетништва; Створене су одрживе перспективе за социјалну интеграцију угрожених група, кроз заједничке иницијативе са обје стране границе.
<p>Показатељи*:</p> <ul style="list-style-type: none"> Најмање 15 компанија је унаприједило пословање, производе и / или процесе у оквиру заједничких иницијатива (основа: 0); Најмање 10 приватних и / или субјеката у јавном сектору развија могућности и услове за практичну обуку незапослених 	<p>Показатељи*:</p> <ul style="list-style-type: none"> Развијено је 5 нових или унапријеђено 5 постојећих програма социјалне подршке (основа: 0); Најмање 100 особа рјешава конкретне социјалне проблеме и изазове уз помоћ социјалних програма (основа: 0); Интеграција и запошљавање припадника

<p>(основа: 0);</p> <ul style="list-style-type: none"> Најмање 100 особа усваја нове практичне вјештине које директно доприносе могућности запошљавања (основа: 0). 	<p>угрожених група побољшано је кроз најмање 5 нових иницијатива, догађаја и/или заједничких активности;</p> <ul style="list-style-type: none"> Најмање 3 семинара/радионице са циљем пружања подршке новим пословним приликама за угрожене групе, укључујући друштвене предузетничке иницијативе; Најмање 50 особа из угрожених група побољшало је свој социјални и економски статус на основу учествовања у иницијативама у оквиру програма фокусираним на интеграцију и запошљавање (основа: 0).
<p>Активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> Заједничке активности развоја пословања; Заједнички развој нових производа и услуга; Умрежавање пословних субјеката са спољним иноваторима, истраживачима и дипломцима; Брендирање роба и услуга; Сертификовање и унапређење квалитетних система; Развој и спровођење програма стручног обучавања са циљем одговарања на конкретне и доказане потребе; Практичне обуке у реалном радном окружењу (субјекти из јавног или приватног сектора); <p>Мали инфраструктурни радови и набавка опреме.</p>	<p>Активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> Дефинисање нових социјалних и здравствених планова, и/или реструктурисање постојећих на основу иновативних приступа, метода и процеса; Подршка пружању савјетодавних услуга угроженим групама; Организовање културних догађаја са циљем унапређења социјалне интеграције; Развој нових или унапређење постојећих иницијатива у вези са друштвеним предузетништвом; Циљна подршка промовисању предузетничких вјештина међу женама, младима и људима с посебним потребама; Помоћ у дефинисању нових пословних иницијатива за рањиве групе, укључујући и друштвена предузећа; Мањи радови на инфраструктури и набавка испоручевина.

* Основа за већину индикатора постигнућа је „0“. Ограничена доступност статистичких података и ресурса не дозвољава прецизно дефинисање индикатора на основном нивоу (на примјер, број постојећих заједничких пословних иницијатива, број постојећих система за обезбјеђивање квалитета или укупан број постојећих програма социјалне подршке). У приступу програму се, према томе, користи основа „0“, а мјере се показатељи који су резултат програмских интервенција. Уз индикаторе у складу са овим приступом обично се примјењују дефиниције „нове иницијативе“, „новостечене вјештине“ или „нови унапријеђени социјални програми“. Исти се приступ примјењује на сва три тематска приоритета. Напомињемо да гдје год постоје циљеви, они могу бити само провизорни будући да су износи алокација у оквиру програма још увек непознати.

Када је у питању практична примјена показатеља, сугерише се да су показатељи циљева унутар сваког позива за достављање понуда (смјернице за апликанте) презентовани тако да

потенцијалним апликантима представљају циљеве програма и по могућности усмјеравају њихово дјеловање у спровођењу програма. Одговорна тијела и ЈМЦ ће редовно ревидирати индикаторе. Када је то могуће, приликом планирања даљњих циљаних позива за достављање понуда у обзир ће се узимати резултати претходних позива за достављање понуда. На примјер, могуће је да посебни циљеви за које ће индикатори углавном бити остварени у раним фазама програма не буду одабрани за даље циљане позиве за достављање понуда.

III.2. Заштита животне средине, прилагођавање на климатске промјене и смањење негативних посљедица климатских промјена, спречавање ризика и управљање.	
Посебан циљ 1: Унапређење одрживог планирања заштите животне средине и промовисање биоразноликости	Посебан циљ 2: Унапређење система управљања у хитним ситуацијама
Резултати: <ul style="list-style-type: none"> Ефикасности јавних услуга и пракси у вези са управљањем крутим и канализационим отпадом је повећана кроз заједничке иницијативе са обје стране границе; Промовише се заштита сликова ријека Дрине и Саве и промовише њихова биоразноликост. 	Резултати: <ul style="list-style-type: none"> Капацитет за спремност, превенцију и реаговање свих организација/институција у систему заштите и спасавања у пограничном подручју је дугорочно унапријеђен.
Показатељи: <ul style="list-style-type: none"> Најмање 4 јавна предузећа која се баве чврстим отпадом и отпадним водама на територији општине унаприједила су своје пословање у сегменту управљања чврстим отпадом и отпадним водама (основна вриједност: 0); Најмање 3 нове иницијативе које доприносе унапређењу стања животне средине и промовисању биоразноликости у подручју сликова ријека Дрине и Саве (основна вриједност: 0); Најмање 1 платформа за заштиту сликова ријека Дрине и Саве и промовисање њихове биоразноликости постоји и примјењује се изван оквира програмских активности (основна вриједност: 0); Најмање 8000 особа је упознато са питањима заштите животне средине и биодиверзитета ријека Дрине и Саве (основна вриједност: 0). 	Показатељи: <ul style="list-style-type: none"> Најмање 3 хитне службе с обје стране границе повећале су капацитете уз помоћ заједничких иницијатива (основна вриједност: 0); Капацитет најмање 100 чланова хитних служби и њихова опрема су повећани (основна вриједност: 0); Најмање 8000 особа упознато је са питањима спречавања и смањења посљедица поплава; Најмање 10 локалних заједница биле су корисници активности изградње капацитета везаних за спречавање и смањење посљедица поплава.

<p>Активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Унапређење постројења и опреме јавних комуналних предузећа; • Унапређење постојећих процедура у јавним сервисима који се баве чврстим отпадом и управљањем отпадним водама, укључујући јавна комунална предузећа и еколошку инспекцију; • Анализа и подизање свијести о загађењу извора воде, попут оних у пољопривреди; • Информисање и изградња капацитета грађана и предузећа за одрживо дјеловање у погледу крутог отпада и подручја заштите воде; • Стварање административних и просторних капацитета за одрживо управљање чврстим отпадом и отпадним водама; • Обучавање и изградња капацитета особља јавних комуналних предузећа; • Чишћење и поправку нехигијенских одлагалишта. 	<p>Активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обучавање и изградња капацитета служби цивилне заштите и других хитних служби, нарочито у случају поплава и након њих, у складу са међународним стандардима; • Мали инфраструктурни радови и набавка опреме; • Размјена искустава и најбољих пракси и умрежавање; • Развој и/или унапређење система планирања, дјеловања, информисања, координисања и обавјештавања у вези са спречавањем и смањивањем последица природних катастрофа и управљање на централном и/или локалном нивоу у хитним случајевима; • Подизање свијести и изградња капацитета локалних заједница за реаговање у хитним ситуацијама.
--	--

<p>Посебан циљ 1: Повећање доприноса туризма социјално-економском развоју програмског подручја</p>	<p>Посебан циљ 2: Јачање културног идентитета програмског подручја</p>
<p>Резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Понуда и квалитет туристичких производа и услуга се даље заснива на заједничким напорима и иницијативама; • Стварају се нове одрживе могућности запошљавања и пословања у сектору туризма због активности са обје стране границе. 	<p>Резултати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Промовише се одржива културна и спортска прекогранична размјена; • Историјско и природно наслеђе и традиције пограничног подручја су боље заштићени.
<p>Показатељи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Најмање 5 нових заједничких туристичких производа/подручја је развијено или су унапријеђени постојећи производи/подручја (основна вриједност: 0); • Свијест је подигнута кроз најмање 3 промотивне кампање и организоване 	<p>Показатељи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Повезаност субјеката са обје стране границе у најмање 4 културна или спортска догађаја (основна вриједност: 0); • Очување историјског наслеђа је повећано кроз најмање 3 заједничке иницијативе (основна вриједност: 0); • Унапријеђене могућности умрежавања и

<p>догађаје (основна вриједност: 0);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Најмање 3 прекограничне везе/мреже/групе туристичких субјеката; • Најмање 15 туристичких субјеката је повезано у новонасталим заједничким активностима (основна вриједност: 0); • Капацитети најмање 50 радника у туризму и 50 незапослених повећани су кроз иницијативе обучавања (основна вриједност: 0); • Број нових туриста који посјећују нове локације због нових услуга које су резултат нових програмских активности је најмање 1000 (основна вриједност: 0). 	<p>сарадње за најмање 8000 становника и туриста са обје стране границе (основна вриједност: 0).</p>
<p>Активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Умрежавање, структурисање, позиционирање нових туристичких производа и услуга; • Успостављање прекограничних туристичких група; • Промовисање, комуницирање и јавне активности; • Организовање догађаја и кампања; • Размјена и пренос искустава; • Обучавање и изградња капацитета запослених у туризму и/или незапослених; • Мали инфраструктурни радови и набавка опреме; • Промовисање и заштита природних ресурса и заштићених подручја. 	<p>Активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Организовање догађаја, симпозијума, радионица, итд; • Посебне професионалне интервенције с циљем заштите и промовисања историјског наслеђа, као и културних традиција; • Мали инфраструктурни радови на рестаурацији и заштити историјских или уметничких знаменитости и набавка опреме; • Развој нових и унапређење постојећих музејских збирки, изложби и слично; • Умрежавање између различитих сектора са циљем доприноса ефикасности и атрактивности туристичке понуде.

Спровођење тематских приоритета и посебних циљева програма ће, гдје је то примјењиво, бити у складу са циљевима Стратегије ЕУ-а за Дунавски регион (ЦОМ (2010) 715) и Стратегије ЕУ-а за Јадранско-јонски регион (ЦОМ (2014) 357).

3.2.2 Техничка помоћ

Посебни циљ:

Посебан циљ техничке помоћи је обезбјеђивање ефикасног, транспарентног и правовременог спровођења Прекограничног програма сарадње, као и подизање свијести о програму на државном, регионалном и локалном нивоу и, уопштено, међу становништвом у квалификованом програмском подручју. Такође, подржава активности подизања свијести на нивоу државе како би грађани у обје земље корисници ИПА II програма били информисани о програму. Надаље, искуство припреме програмског циклуса 2007-2013. показује да ће овај

приоритет, такође, представљати подршку административном капацитету власти и корисника програма у погледу унапређења власништва и погодности програма и пројектних резултата.

Алокација за техничку помоћ биће употребљена за подршку раду државних оперативних структура (ОС) и Заједничког надзорног одбора (ЗНО) у обезбеђивању ефикасног успостављања, спровођења, надзора и евалуације програма, као и оптималне употребе ресурса. Ово ће бити постигнуто кроз успостављање и дјеловање Заједничког техничког секретаријата (ЗТС) на територији Србије и Канцеларије у Босни и Херцеговини. ЗТС ће бити одговоран за свакодневно управљање програмом и извјештавање ОС-у и ЗНО-у.

Планирани резултати:

1. Административна подршка Оперативним структурама и Заједничком одбору програма је унапријеђена

Овај приоритет ће обезбиједити несметано спровођење програма током свих фаза. Укључује доступност финансијских средстава и ангажовање квалификованог особља задуженог за пружање помоћи Оперативним структурама и Заједничком одбору, као и успостављање и спровођење механизма и процедура управљања, надзора и контроле. Ако буде потребно, допринијеће и припреми сљедећег финансијског циклуса (2021–2026.).

Показатељи резултата:

Показатељ	Јединица	Основна вриједност	Циљ 2022
Просечни удио корисника задовољних подршком спровођењу програма **	Проценат	Нема доступних података	85 %

2. Технички и административни капацитети за управљање програмом и спровођење је повећан

Овај приоритет ће, такође, пружити могућност унапређења стручности и вјештина структура које управљају програмом, као и могућих апликаната и корисника гранта. Посебне активности изградње капацитета биће планиране и изведене на основу утврђених потреба током изградње капацитета биће планиране и изведене на основу утврђених потреба током спровођења програма. Као дио лекција научених из програмског циклуса 2007-2013. године, (I) очекује се повећано учествовање чланова ЗНО-а у задацима дефинисаним у оквиру правног оквира ИПА II програма; (II) биће повећан капацитет потенцијалних апликаната за развој одрживих прекограничних партнерстава; и (III) биће повећан капацитет корисника гранта у смислу задовољавајућег начина испуњавања обавеза из њихових уговора.

Показатељи резултата:

Показатељ	Јединица	Основна вриједност	Циљ 2022
Просјечно повећање броја примљених понуда у оквиру сваког узастопног позива		Нема доступних	Нема података ⁵

⁵ Напомињемо да су у финансијској перспективи 2014-2020. усклађени стратешки позиви за достављање понуда замишљени с јасним фокусом и/или одређеним условима који се односе на потенцијалне

Показатељ	Јединица	Основна вриједност	Циљ 2022
		<i>података</i>	
Просјечно повећање броја концепата пројекта који ће бити квалификовани за даљњу процјену	Проценат	Нема доступних података	50 %

3. Видљивост програма и његови резултати су загарантовани

Програм прекограничне сарадње је веома популаран у квалификованим подручјима захваљујући, између осталог, видљивости активности које су предузете током програмског циклуса 2007-2013. године. С обзиром на број апликаната у накнадним позивима, примијећено је да постоји повећан интерес за иницијативе сарадње. Ова постигнућа треба одржати и унаприједити током спровођења финансијске перспективе 2014-2020. године. Треба развити разноврсне канале комуникације и публицитета како би се обезбиједила редовна размјена информација између заинтересованих страна и шире публике, укључујући учествовање у догађајима у вези макрорегионалних стратегија у којима учествују обје државе.

Показатељи резултата:

Показатељ	Јединица	Основна вриједност	Циљ 2022
Људи који учествују у промотивним догађајима	Проценат	2. 705	120 %
Посјете интернетској страници програма	Проценат	37. 604	110 %

Врста активности:

Непотпун списак могућих активности обухваћених алокацијом за техничку помоћ укључиваће:

- Успостављање и функционисање Заједничког техничког секретаријата и његове Канцеларије;
- Организовање догађаја, састанака, обука, студијских путовања или узајамних посјета са циљем усвајања нових знања о најбољим праксама других развојних иницијатива;
- Учествовање особља управљачких структура на форумима о Западном Балкану или о ЕУ-у;
- Припремање интерних и/или екстерних приручника;
- Помоћ потенцијалним апликантима у партнерству и развоју пројекта (форуми за проналажење партнера, итд);
- Савјетовање корисника гранта о питањима спровођења пројекта;
- Надзор над спровођењем пројекта и програма, укључујући успостављање система надзора и повезаног извјештавања;

кориснике. Такође, у позиву за достављање понуда могуће је да ће се користити ротирајуће начело за избор тематских приоритета и њихових специфичних циљева, а у том смислу, број понуда не мора нужно бити повећан.

- Организовање активности оцјењивања, анализирања, испитивања и/или проучавања позадине програма;
- Информисање и публицитет, укључујући и припрему, усвајање и редовну ревизију плана видљивости и комуницирања, ширења информација (инфо-дани, научене лекције, студије најбољих случајева, новински чланци и саопштења), промотивни догађаји и штампани материјал, развој комуникационих алата, одржавање, ажурирање и унапређење интернетске странице програма, итд;
- Подршку раду Заједничке радне групе задужене за припрему програмског циклуса 2021-2026;
- Учествовање на годишњим форумима и другим догађајима у вези са макрорегионалним стратегијама: Стратегија ЕУ-а за Јадранско-јонски регион и Стратегија ЕУ-а за Дунавски регион.

Циљане групе и крајњи корисници (непотпуни списак):

- Структуре које управљају програмом, укључујући уговорна тијела
- Потенцијални апликатни
- Корисници гранта
- Крајњи корисници пројекта
- Општа јавност

3. 3 ХОРИЗОНТАЛНА И ПОПРЕЧНА ПИТАЊА

Посебне мјере подршке представљене изнад биће испуњене хоризонталним питањима која морају бити прикладно описана и уврштена у сваку интервенцију која произилази из овог програма. У овом смислу биће размотрени следећи елементи.

Једнаке могућности. Уз посебне интервенције предложене за социјалну интеграцију и инклузију (тематски приоритет 1 - *Промовисање запошљавања, мобилност радне снаге, прекогранична социјална и културна инклузија*), програм неће дискриминисати никога ни у једном тематском приоритету. Штавише, угрожене групе попут инвалида, мањина, дјеце и младих, старих и социјално маргинализованих ће се охрабривати да учествују у свим активностима под једнаким условима. Усто, једнакост полова биће промовисана током читавог периода спровођења програма.

Заштита животне средине. Тематски приоритет 2 - *Заштита животне средине, промовисање прилагођавања на климатске промјене и смањење, спречавање и управљање ризиком* - изабран је у оквиру кључних приоритета програма. Уска повезаност са другим тематским приоритетима, туризмом, на примјер, и релевантност сектора за програмску територију довеле су до одлуке да заштита животне средине буде примијењена као хоризонтална мјера током читавог периода спровођења програма. У свим интервенцијама у оквиру програма мораће постојати позитиван став према заштити животне средине и мораће се обезбиједити да у овом смислу не постоје негативни утицаји.

Пројекти припремљени у оквиру приступа Развоју подручја с циљем омогућавања одрживог раста у дефинисаним географским подручјима у пограничним подручјима на Западном Балкану, посебно у руралним подручјима које карактеришу сложени развојни проблеми, могу бити размотрени за финансирање у оквиру овог програма прекограничне сарадње. У обзир ће бити узете припремне активности за Развој подручја које су већ спроведене у пограничном региону који обухвата Србију и Босну и Херцеговину.

ДИО 4: ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН

Табела 1 показује индикативни годишњи износ доприноса Уније Програму прекограничне сарадње за период 2014 - 2020. године. Табела 2 приказује индикативну расподелу алокација по тематском приоритету и највећи износ суфинансирања које врши Унија.

Табела 1: Индикативни износи годишње финансијске алокације за Програм прекограничне сарадње 2014-2020.

Година	ИПА II ПРОГРАМ ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ Србија - Босна и Херцеговина							Укупно (EUR)
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2014-2020.
Операције у оквиру Програма прекограничне сарадње (сви тематски приоритети)	1.400.000	2.000.000	2.000.000	1.400.000	2.000.000	2.000.000	1.800.000	12.600.000
Техничка помоћ	600.000	0	0	600.000	0	0	200.000	1.400.000
Укупно (EUR)	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	14.000.000

Табела 2: Индикативни износи финансијске алокације и стопа доприноса ЕУ-а по приоритету

ПРИОРИТЕТИ	ИПА II Програм прекограничне сарадње Србија - Босна и Херцеговина 2014-2020.			
	Допринос Уније	Корисник/корисници суфинансирања	Укупно финансирање	Стопа доприноса Уније
	(a)	(b)	(c) = (a)+(b)	(d) = (a)/(c)
ТП1: Промовисање прекограничног запошљавања, мобилности радне снаге и социјалне и културне инклузије	3.500.000,00	617.647,06	4.117.647,06	85%
ТП2: Заштита животне средине, прилагођавање на климатске промјене и смањење негативних посљедица климатских промјена, спречавање ризика и управљање	4.900.000,00	864.705,88	5.764.705,88	85%
ТП3: Поддршка туризму и културном и природном наслеђу	4.200.000,00	741.176,47	4.941.176,47	85%
ТП4: Техничка помоћ	1.400.000,00	0,00	1.400.000,00	100 %
УКУПНО	14.000.000,00	2.223.529,41	16.223.529,41	

ДИО 5: СПРОВЕДБЕНЕ ОДРЕДБЕ

Позив за достављање понуда

Одговорна тијела у земљама учесницима планирају спровођење већег дијела интервенција кроз грантове засноване на јавним позивима за достављање понуда. Они ће обезбиједити потпуну транспарентност процеса и приступ различитим јавним и нејавним субјектима. ЗНО ће бити одговоран за утврђивање тематских приоритета, специфичних циљева, циљаних крајњих корисника и посебног фокуса сваког позива за достављање понуда који ће подржати Европска комисија.

Динамика објављивања позива за достављање понуда зависи од великог броја фактора, укључујући логистику, вријеме оцјене понуда и нивоа интереса потенцијалних понуђача. Према томе, у овом тренутку не може бити утврђено колико ће позива за достављање понуда бити објављено током програмског периода. Одговорна тијела ће, у сваком случају, водити рачуна о томе да приликом објављивања позива за достављање понуда избјегну преклапање тематских приоритета у оквиру различитих програма прекограничне сарадње. Приликом објављивања позива за достављање понуда користиће се ротирајуће начело за избор тематских приоритета и њихових специфичних циљева.

Прије објављивања позива (и дефинисања тендерске документације), одговорна тијела ће ревидирати тренутне потребе/перспективе и остваривање индикатора у претходним позивима за достављање понуда. На основу тога биће предложен списак тематских приоритета и посебних циљева који ће бити објављени у позивима за достављање понуда. План ће бити усклађен са другим програмима/позивима за достављање понуда који могу бити отворени/објављени у исто вријеме, како би се избјегло преклапање. У накнадним позивима за достављање понуда биће изабрани они тематски приоритети и / или посебни циљеви који нису претходно били објављени.

Стратешки пројекти

Током припреме програма нису утврђени никакви стратешки пројекти. Међутим, током периода спровођења програма могуће је размотрити алоцирање дијела средстава за један или више стратешких пројеката. Утврђивање стратешких пројеката зависиће од тога да ли је показан посебан интерес обје земље за рјешавање посебних стратешких приоритета који очигледно прате циљеве обје земље и доказују јасан прекогранични утицај.

Стратешки оквир пројеката може бити дефинисан у релевантним макрорегионалним стратегијама у којима учествују обје земље.

Стратешки пројекти могу бити изабрани кроз позив за стратешке пројекте или кроз јавни позив за достављање понуда. У случају јавног позива, партнери у програму ће заједнички утврдити и усагласити све стратешке пројекте које ће одобрити ЗНО у одговарајућем тренутку током периода спровођења програма. Након што одговорна тијела и ЗНО утврде и потврде стратешки приступ, релевантне институције (водеће институције за стратешке пројекте) биће позване да доставе своје приједлоге у виду пројектних задатака, техничких спецификација или трошковника. У том случају, након што га предложи и одобри ЗНО и подржи Комисија, Програм прекограничне сарадње мора бити измијењен како би садржавао тај стратешки пројекат.

У оба случаја, примљени приједлози биће оцијењени на основу претходно дефинисаних и недискриминирајућих критеријума за избор. Стратешки пројекти ће имати јасан прекогранични утицај и позитиван ефекат на погранично подручје и његове становнике. У обзир ће бити узето и сљедеће: релевантност и допринос пројекта посебним циљевима

програма и очекивани резултати, доспијевање и изводљивост, те одрживост пројектних резултата.

Тематски приоритет 2 - *Заштита животне средине, промовисање прилагођавања на климатске промјене и смањење, спречавање и управљање ризиком* - чини се најприкладнијом формулацијом стратешких пројеката. Одговорне власти посвећене су спровођењу стратешких пројеката који показују значајан утицај и јасан прекогранични утицај. Пројекти припремног карактера, попут припреме пројектне документације, не могу се сматрати стратешким пројектима. Само већ спремне институционалне иницијативе, чији су јасан циљ заједнички изазови с обје стране границе и чији су резултат одржива и заједничка рјешења, могу се сматрати стратешким пројектима.

У вези са поплавама у прољеће 2014. године, земље учеснице могу размотрити алоцирање средстава програма на два начина:

1. на поновљене тренутно активне позиве за достављање понуда; и/или
2. на стратешки пројекат.

Макрорегионалне стратегије:

Како обје земље учествују у Стратегији ЕУ-а за Дунавски регион (ЦОМ (2010) 715) и Стратегије ЕУ-а за Јадранско-јонски регион (ЦОМ (2014) 357), дефиниција и развој стратешких пројеката могу бити урађени у оквиру приоритетних области или тема идентификованих и у плану комуникације и у акционом плану тих стратегија. Исто важи и за позиве за подношење приједлога пројеката који могу бити лансирани у вези са приоритетним областима или темама макрорегионалних стратегија којима програм припада.

СПИСАК ДОДАТАКА

ДОДАТАК 1: Опис и анализе програмског подручја

Стање и SWOT анализа

Главне методе за анализу података су такозване *PESTLE* (ПЕСТПО-политички, економски, социјални, технолошки/територијални, правни, еколошки фактори) и *SWOT* (ПСПП-анализа предности, слабости, прилика и пријетњи). *PESTLE* се примјењује за утврђивање спољних фактора који имају утицај на развој програмског подручја, а *SWOT* за означавање предности и слабости региона у смислу развоја. Ове анализе требају размотрити програмско подручје као цјелину.

ДОДАТАК II - ОПШТИ УСЛОВИ

ДОДАТАК II	ОПШТИ УСЛОВИ	1
Први дио:	Опште одредбе	2
Члан 1.	Период извршења, период оперативног спровођења и рок за уговарање	2
Члан 2.	Корисници ИПА II програма и њихове заједничке дужности	2
Члан 3.	Извјештавање	3
Члан 4.	Видљивост и комуницирање	3
Члан 5.	Права интелектуалног власништва	3
Члан 6.	Квалификованост трошкова	3
Други дио:	Одредбе које се примјењују на индиректно управљање корисника ИПА II програма	4
Члан 7.	Општа начела	4
Члан 8.	Процедуре набавке и додјеле гранта	4
Члан 9.	<i>Ex-ante</i> контроле процедура додјеле гранта и набавке и <i>ex-post</i> контроле уговора и грантова које спроводи Комисија	6
Члан 10.	Банковни рачуни, рачуноводствени системи и признати трошкови	7
Члан 11.	Одредбе о плаћању које је Комисија извршила кориснику ИПА II програма који је уговорно тијело	8
Члан 12.	Прекид плаћања	9
Члан 13.	Поврат средстава	9
Трећи дио:	Коначне одредбе	10
Члан 14.	Консултације између корисника ИПА II програма и Комисије	10
Члан 15.	Амандмани на овај споразум о финансирању	10
Члан 16.	Суспендовање овог споразума о финансирању	10
Члан 17.	Раскид овог споразума о финансирању	11
Члан 18.	Аранжмани за рјешавање спорова	12

Први дио: Опште одредбе

Члан 1. – Период извршења, период оперативног спровођења и рок за уговарање

- (1) Период извршења је период током којег се Споразум о финансирању спроводи и укључује период оперативног спровођења као и завршну фазу. Трајање периода спровођења је дефинисано у члану 2.(1) Посебних услова и започиње са ступањем на снагу овог споразума о финансирању.
- (2) Период оперативног спровођења је период у којем се спроводе и завршавају све оперативне активности обухваћене уговорима о набавци и гранту у оквиру Програма активности. Трајање овог периода дефинисано је у члану 2.(2) Посебних услова и започиње са ступањем на снагу овог споразума о финансирању.
- (3) Уговорно тијело поштује периоде извршења и оперативног спровођења приликом закључивања и спровођења уговора о набавци и гранту у оквиру овог споразума о финансирању.
- (4) Трошкови повезани са активностима у оквиру овог програма активности квалификовани су за финансирање средствима ЕУ-а само ако су настали током периода оперативног спровођења.
- (5) Уговори о набавци и гранту закључују се најкасније три године од ступања на снагу овог споразума о финансирању, осим у случају:
 - (а) већ закључених амандмана на уговоре;
 - (б) појединачних уговора о набавци који требају бити закључени након пријевременог раскида постојећих уговора о набавци;
 - (ц) уговора који се односе на ревизију и процјену који могу бити потписани након оперативног спровођења; (Д) промјене субјекта који је задужен за обављање повјерених задатака.
- (6) Уговор о набавци или гранту који није резултовао никаквим плаћањем у периоду од двије године од потписивања аутоматски се раскида, а средства за његово финансирање се ослобађају.

Члан 2. – Корисници ИПА II програма и њихове заједничке дужности

- (1) Као што је дефинисано у члану 76.(3) односних Оквирних споразума, корисници ИПА II програма сарађују, а нарочито заједнички обављају следеће функције и преузимају следеће одговорности:
 - (а) припремају програме прекограничне сарадње у складу са чланом 68. односних Оквирних споразума или њихову ревизију;
 - (б) обезбјеђују учествовање на састанцима Заједничког одбора (ЗНО) и другим билатералним састанцима;
 - (ц) номинују своје представнике у ЗНО-у;

- (д) успостављају Заједнички технички секретаријат (ЗТС) и обезбјеђују његову адекватну попуњеност;
- (е) припремају и спроводе стратешке одлуке ЗНО-а;
- (ф) дају подршку раду ЗНО-а обезбјеђују податке потребне за обављање његових задатака, нарочито податке који се односе на напредовање оперативног програма у смислу посебних циљева по тематским приоритетима, као што је то дефинисано у Програму прекограничне сарадње;
- (г) успостављају систем за прикупљање поузданих информација о спровођењу Програма прекограничне сарадње;
- (х) припремају годишње и коначне извјештаје о спровођењу, како је наведено у члану 80. односних Оквирних споразума у складу са чланом 3;
- (и) припремају и спроводе кохерентан план у вези са комуницирањем и видљивости;
- (ј) припремају годишњи план рада Заједничког техничког секретаријата, којег одобрава ЗНО.

Члан 3. – Извјештавање

- (1) За потребе извјештавања дефинисане у члану 80.(1) односних Оквирних споразума, оперативне структуре користе обрасце дефинисане у Додатку III Споразуму о финансирању.
- (2) За потребе општих услова извјештавања Комисији дефинисаних у члану 58. Оквирног споразума и посебних услова извјештавања у оквиру индиректног управљања дефинисаних у члановима 59. (1) односних Оквирних споразума о годишњем извјештају о спровођењу помоћи у оквиру ИПА II програма, НИПАК-ови користе образац дефинисан у Додатку III А овом споразуму о финансирању.
- (3) За потребе одређених услова извјештавања у оквиру индиректног управљања дефинисаних под тачком (а) члана 59.(2) Оквирног споразума о годишњим финансијским извјештајима или изводима, НАО у кориснику ИПА II програма који је Уговорно тијело, користи обрасце дефинисане у Додатку IV овом споразуму о финансирању.
- (4) За потребе члана 59.(4) Оквирног споразума, НИПАК у кориснику ИПА II програма који је Уговорно тијело, подноси коначан извјештај о спровођењу ИПА II помоћи у оквиру овог програма активности Комисији, најкасније четири мјесеца након последње исплате извођачима или корисницима гранта.
- (5) За потребе члана 59.(6) Оквирног споразума, НАО у кориснику ИПА II програма који је Уговорно тијело, до 15. јануара наредне фискалне године доставља, у електронској форми, копију података који се воде у рачуноводственом систему у складу са чланом 10.(5). Ово треба бити пропраћено потписаним неревидираним сажетим финансијским извјештајем у складу са тачком (ц) Додатка IV.

Члан 4.– Видљивост и комуницирање

- (1) Као што је дефинисано у одредбама чланова 24.(1), 76.(3)(к) и 78.(8)(ф) односних Споразума о финансирању, корисници ИПА II програма припремају кохерентни план видљивости и активности комуницирања који се доставља Комисији на сагласност у периоду од 6 мјесеци од ступања на снагу овог споразума о финансирању.
- (2) Ове активности комуницирања и видљивости у складу су са Приручником за комуникације и видљивост за спољне активности ЕУ-а који је дефинисала и објавила Комисија, а који је на снази у вријеме обављања активности.

Члан 5. – Права интелектуалног власништва

- (1) Уговори финансирани у оквиру овог споразума о финансирању обезбјеђују да корисници ИПА II програма остваре сва права интелектуалног власништва у погледу информационих технологија, студија, нацрта, планова, материјала за објављивање и свих других материјала припремљених за потребе планирања, спровођења, надзора и процјене.
- (2) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело гарантује да Комисија или било ко кога Комисија овласти, као и други корисник ИПА II програма имају приступ и право да користе такав материјал. Комисија ће користити такве материјале само за своје властите потребе.

Члан 6. – Квалификованост трошкова

- (1) Сљедећи подаци нису квалификовани за финансирање у оквиру овог споразума о финансирању:
 - (а) дугови и трошкови финансирања дуга (камата);
 - (б) резерве за губитке или потенцијалне будуће обавезе;
 - (ц) трошкови које пријави корисник (корисници) и који се финансирају из друге активности или програма рада који се финансира бесповратним средствима Уније;
 - (д) губици због девизног курса;
 - (е) кредити трећим странама;
 - (ф) новчане казне, пенали и трошкови парничних поступака;
- (2) Куповина земљишта на којем не постоје грађевине и земљиште на којем постоје, у износу до 10% укупних квалификованих издатака за односну активност квалификована је за финансирање у оквиру ИПА II програма прекограничне сарадње ако је природа куповине оправдана природом активности и ако је дефинисана у Додатку I.

Други део: Одредбе које се примјењују за индиректно управљање корисника ИПА II програма

Члан 7. – Општа начела

- (1) Сврха другог дијела је дефинисање правила за спровођење Програма активности у оквиру индиректног управљања, а нарочито правила која се односе на спровођење повјерених буџетских задатака описаних у Додатку I, као и дефинисање права и обавеза корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело и Комисије у смислу обављања ових задатака.
- (2) Као што је дефинисано у тачки (б), члан 76.(3) односних Оквирних споразума, корисници ИПА II програма заједнички припремају билатерални аранжман и обезбјеђују његово спровођење.
- (3) Корисник ИПА II програма који није Уговорно тијело сарађује са ИПА II корисником који јесте Уговорно тијело како би обезбједио обављање следећих задатака:
 - (а) спровођење оперативног праћења и управљање активностима дефинисаним у тачки (б), члан 76.(4) Оквирног споразума;
 - (б) верификације у складу са чланом 76.(5) Оквирног споразума;
 - (ц) заштиту финансијског интереса Уније како је дефинисано у члану 51. Оквирног споразума.

Члан 8. – Процедуре набавке и додјеле гранта

- (1) Задатке наведене у члану 7.(3) обавља корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело, у складу са поступцима и стандардним документима које дефинише и објављује Комисија за додјелу уговора о набавци и уговоре о гранту у спољним активностима, који су на снази на датум покретања односног поступка (ПРАГ), као и у складу са стандардима видљивости и комуницирања наведеним у члану 4.(2).
- (2) У складу са чланом 18.(2) Оквирног споразума, Комисија ће ИПА II кориснику који је Уговорно тијело обезбједити даље смјернице које се односе на прилагођавање поступака и стандардних докумената за додјелу уговора о набавци и уговора о гранту у спољним активностима које дефинише и објављује Комисија појединачним случајевима прекограничне сарадње.
- (3) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело спроводи поступак додјеле уговора о набавци и уговора о гранту, закључује односне уговоре и обезбјеђује да је сва релевантна документација која представља ревизорски траг на језику овог споразума о финансирању.
- (4) Корисници ИПА II програма у потпуности сарађује приликом успостављања комисија за процјену као што је дефинисано у тачки (а) члана 76.(4) односних Оквирних споразума.
- (5) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело обавјештава Комисију када је кандидат, понуђач или подносилац захтјева искључен из учествовања у поступцима

набавке и додјеле уговора о гранту, или када је установљено озбиљно кршење његових уговорних обавеза.

У тим случајевима, независно од овлашћења Комисије да предузме мјере против таквог субјекта у складу са важећим Финансијским прописима, овај корисник ИПА II програма може извођачима и корисницима гранта изрећи новчане казне споменуте у одредбама о административним и новчаним казнама Општих услова за додјелу уговора о набавци и уговора о грантовима које закључи корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело, под условом да је ово дозвољено у његовим државним законима. Такве новчане казне изричу се након доказног поступка у којем је извођачу или кориснику гранта осигурано право на одбрану. Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело узима у обзир податке садржане у Централној бази података искључених субјеката приликом додјеле уговора о набавци и уговора о грантовима. Приступ информацијама може бити осигуран путем контакт особе/особа или у консултацијама са Комисијом¹ (Европска комисија, Генерална дирекција за буџет, службеника за рачуноводствене послове Комисије, БРЕ2-13 / 505, Б-1049 Брисел, Белгија, и путем електронске адресе *BUDG-C01-EXCL DB@ec.europa.eu*, уз копију на адресу Комисије наведену у члану 3. Посебних услова).

- (6) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело види све релевантне финансијске документе и пратећу уговорну документацију од датума ступања на снагу овог споразума о финансирању или од ранијег датума у случају да је поступак набавке, позив за достављање понуда или поступак директне додјеле уговора покренут прије ступања на снагу овог споразума о финансирању:
- (а) Нарочито за процедуре набавке:
- а) Објава најаве с доказом објаве најаве набавке и све исправке;
 - б) Именовање комисије за ужи избор;
 - ц) Извјештај комисије за избор (укључујући додатке) и пријаве;
 - д) Доказ о објављивању обавјештења о ужем избору;
 - е) Писма кандидатима који нису ушли у ужи избор;
 - ф) Позив за учествовање у процедури надметања или еквивалентној процедури;
 - г) Тендерски досије који укључује додатке, појашњења, записнике са састанака, доказе о објављивању;
 - х) Именовање комисије за процјену понуда;
 - и) Извјештај о процедури, укључујући додатке;

¹Кориснику ИПА II програма биће дозвољен директан приступ Централној бази искључених субјеката кроз контакт особу када Корисник потврди одговорној служби Комисије да примјењује адекватне мјере заштите података дефинисане у Уредби (ЕЦ) бр. 45/2001 Европског парламента и Савјета од 18. 12. 2000. године о заштити појединача у смислу обраде личних података у институцијама и тијелима Комисије и о слободном протоку таквих информација (ОЈЛ8, 12. 1. 2001. п. 1).

- ј) Извјештај о процјени/преговорима, укључујући додатке и примљене понуде²;
 - к) Писмо обавјештења;
 - л) Пратеће писмо за достављање уговора;
 - м) Писма неуспјешним кандидатима;
 - н) Обавјештење о додјели/поништавању, укључујући доказ о објави;
 - о) Потписани уговори, измјене, материјали, извјештаји о спровођењу и релевантна кореспонденција.
- (б) Нарочито, за позиве за достављање понуда и директну додјелу грантова:
- а) Именовање комисије за процјену понуда;
 - б) Отварање и административни извјештаји укључујући додатке и примљене пријаве³;
 - ц) Писма успјешним и неуспјешним кандидатима након чега слиједи процјена концепта;
 - д) Извјештај о процјени концепта;
 - е) Извјештај о процјени комплетне апликације или извјештај о преговарачком поступку са релевантним додацима;
 - ф) Провјера квалификованости и пратеће документације;
 - г) Писма успјешним и неуспјешним понуђачима са одобреним резервним листама након процјене потпуних понуда;
 - х) Пратеће писмо за достављање уговора о гранту;
 - и) Обавјештење о додјели/поништавању, укључујући доказ о објави;
 - ј) Потписани уговори, измјене, материјали, извјештаји о спровођењу и релевантна кореспонденција.

Надаље, финансијски и уговорни документи наведени у ставу 6.(а) и (б) овог члана пропраћени су свим релевантним пратећим документима захтијеваних у поступку описаном у дијелу 1. овог члана, као и свом документацијом која се односи на плаћања, поврате и оперативне трошкове, на примјер извјештаја о пројекту и провјерама на терену, прихватање радова и испорука, гаранције, јемства и извјештаје инжињера који обављају надзор.

Сва релевантна финансијска и уговорна документација чува се током истог периода, у складу са чланом 49. Оквирног споразума.

² Елиминисање неуспјешне понуде пет година након завршетка процедуре набавке.

³ Елиминисање неуспјешних апликација три године након завршетка процедуре набавке додјеле уговора о гранту.

Члан 9. – Ex-ante контроле процедура додјеле гранта и набавке и ex-post контроле уговора и грантова које спроводи Комисија

- (1) Комисија може извршити *ex-ante* контроле поступка набавке, објављивања позива за достављање понуда и поступка додјеле уговора о набавци и уговора о гранту током сљедећих фаза поступка додјеле уговора о набавци или о гранту:
 - (а) одобрења обавјештења о уговору за набавку, програме рада за позиве за достављање понуда и њихове измјене;
 - (б) одобрења тендерске документације и смјерница за подносиоце захтјева за додјелу гранта;
 - (ц) одобрења именовања чланова Комисија;
 - (д) одобрења извјештаја о набавци и одлука о додјелама⁴;
 - (е) одобрење уговорних досијеа и додатака уговорима.
- (2) У смислу *ex-ante* контрола, Комисија одлучује о:
 - (а) спровођењу *ex-ante* контрола свих списа, или
 - (б) спровођењу *ex-ante* контрола одабраних списа, или
 - (ц) потпуном одустајању од *ex-ante* контрола.
- (3) Ако Комисија одлучи да изврши *ex-ante* контроле у складу са ставом 2. тачака (а) и (б) овог члана, корисника ИПА ИИ програма који је Уговорно тијело извјештава о документима изабраним за *ex-ante* контроле. Овај корисник ИПА II програма, након обавјештења о томе који је документ изабран, Комисији доставља сву потребну документацију и информације, а најкасније у вријеме достављања обавјештења о уговору или радног програма за објављивање.
- (4) Комисија може у било којем тренутку одлучити да изврши *ex-post* контроле било којег уговора или гранта који је додијелио корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело, а на основу овог споразума о финансирању, укључујући ревизију и провјере на лицу мјеста. Овај корисник ИПА II програма доставља Комисији сву документацију и потребне податке након што буде обавијештен да је документ изабран за *ex-post* контролу. Комисија може овластити особу или субјект да изврши *ex-post* контролу у њезино име.

Члан 10. – Банковни рачуни, рачуноводствени системи и признати трошкови

- (1) Након ступања на снагу овог споразума о финансирању, Државни фонд и оперативна структура корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело за Програм активности отварају најмање један банковни рачун у еврима. Укупни банковни биланс за Програм активности је сума биланса на свим банкарским рачунима Програма активности чији су власници Државни фонд и све учествујуће оперативне структуре корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело.
- (2) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело припрема и доставља Комисији планове прогнозе исплата за период трајања спровођења Програма активности. Ове прогнозе ажурирају се за потребе годишњег финансијског извјештаја наведеног у члану

⁴ За уговоре о пружању услуга овај корак укључује претходне контроле које се односе на одобравање ужег избора.

3.(2) и за сваки захтјев за исплату средстава. Предвиђања се заснивају на документованим детаљним анализама (укључујући планирани распоред уговарања по уговору за следећих 12 мјесеци) које су на захтјев доступне Комисији.

- (3) Почетни план прогнозе исплата садржи сажетак годишњих прогноза исплата за читав период спровођења и мјесечне прогнозе исплата за првих 12 мјесеци Програма активности. Накнадни планови садрже сажетак годишњих прогноза исплата за биланс акционог периода Програма активности и мјесечне прогнозе исплате за наредних 14 мјесеци.
- (4) Од корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело захтијева се да успостави и одржава рачуноводствени систем у складу са одредбом 2.(3)(б) Додатка А Оквирном споразуму, у којем се барем прикупљају подаци о уговорима у оквиру Програма активности наведеног у Додатку V.
- (5) Трошкови препознати у рачуноводственом систему који се користи у складу са дијелом 4. овог члана морају настати, бити плаћени и прихваћени, те одговарати стварним трошковима који се доказују пратећом документацијом, а користе се када је то потребно како би се покрило авансно финансирање које је исплатио корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело по локалним уговорима.
- (6) Комисија користи трошкове препознате у рачуноводственом систему за потребе свог признавања трошкова током периода спровођења Програма активности (укључујући покриће авансног финансирања које је исплатио корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело), поступка одобравања плаћања, поступка коначног савјерљивања рачуна на крају Програма активности, годишњег пресека стања и за све друге анализе управљања и учинка.
- (7) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело Комисији на захтјев доставља следеће извјештаје:
 - (а) Извјештај о пресеку стања - дефинисан у члану 3.(5);
 - (б) Годишње извјештаје дефинисане у ставовима од (2) до (4) члана 3;
 - (ц) Захтјев за извјештаје о средствима наведене у члану 11.

Члан 11. – Одредбе о плаћању које је Комисија извршила кориснику ИПА II програма који је Уговорно тијело

- (1) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело доставља годишње прогнозе исплате за Програм активности које су припремљене у складу са чланом 10.(2) уз први захтјев за авансну исплату. Први захтјев за авансну исплату износи 100% прогнозираних исплата за прву годину плана прогнозе исплата.
- (2) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело доставља накнадно захтјеве за авансну исплату када укупни банкарски биланс за Програм активности буде испод прогнозираних исплата за следећих пет мјесеци Програма активности.
- (3) Сваки захтјев за додатну авансну исплату праћен је следећим извјештајима у складу са тачкама (а), (б) и (д) Додатка IV:

- (а) Сажети извјештај о свим извршеним исплатама за Програм активности;
 - (б) Банкарски биланси за Програм активности на датум пресјека стања захтјева;
 - (ц) Прогнозу исплата за Програм активности за наредних 14 мјесеци на датум пресјека стања захтјева.
- (4) Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело може тражити за свако накнадно авансно плаћање укупан прогнозирани износ исплата за 14 мјесеци након датума пресјека стања захтјева, умањен за билансе наведене у дијелу 3(б) овог члана, на датум пресјека стања захтјева за средства, увећан за било који износ који је обезбиједио корисник ИПА II програма у складу са ставом 5. овог члана, а за који још увијек није извршен поврат.
- Комисија задржава право да умањи износ сваке накнадне авансне уплате ако укупни банкарски биланс који има корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело у оквиру овог Програма активности ни у оквиру свих других ИПА I или II ИПА програма којима управља корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело премашује износ прогнозираних исплата за наредних 14 мјесеци.
- (5) Када је износ исплате умањен у складу са ставом 4. овог члана, корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело мора финансирати Програм сопственим средствима до износа умањења. Корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело након тога може затражити рефундирање тог износа као дио слједећег захтјева за исплату средстава како је наведено у ставу 4. овог члана.
- (6) Комисија има право да изврши поврат вишка средстава која нису искоришћена током периода дужег од 12 мјесеци. Прије коришћења овог права, Комисија позива корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело да појасни због чега је дошло до кашњења у исплати и да докаже да и даље постоји потреба за тим средствима у наредна два мјесеца.
- (7) Не доспијевају камате настале на основу банкарских биланса Програма активности због авансног финансирања.
- (8) Слиједећи члан 33.(4) Оквирног споразума, ако прекид временског ограничења захтјева за исплату буде дужи од два мјесеца, корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело може очекивати од Комисије да донесе одлуку о томе хоће ли прекид временског ограничења бити настављен.
- (9) НАО подноси коначни финансијски извјештај наведен у члану 37.(2) Оквирног споразума најкасније 16 мјесеци након краја периода оперативног спровођења.

Члан 12. - Прекид плаћања

- (1) Независно од обуставе или раскида овог споразума о финансирању у складу са чланом 16, односно 17, као и у складу са чланом 39. Оквирног споразума, Комисија може дјелимично или у потпуности обуставити исплате у слједећим случајевима:
- (а) Комисија је установила, или има озбиљне основе да сумња, да је корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело починио озбиљне грешке, узроковао неправилности или превару која доводи у питање законитост или регуларност

трансакција у спровођењу Програма активности, или није испунио своје обавезе у складу с овим споразумом о финансирању;

- (б) Комисија је установила, или има озбиљне основе да сумња, да је корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело починио системске или поновљене грешке или неправилности, превару или кршење обавеза у складу са овим или другим споразумом о финансирању, под условом да су ове грешке, неправилности, превара или кршење обавеза материјално утицале на спровођење овог споразума о финансирању или су довеле у питање поузданост система интерне контроле корисника ИПА II програма и регуларност насталих издатака.

Члан 13. – Поврат средстава

- (1) Уз два случаја наведена у члану 41. Оквирног споразума, Комисија може извршити поврат средстава од корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело као што је то дефинисано у Финансијским прописима, а нарочито у сљедећим случајевима:
- (а) Комисија је установила да циљеви Програма активности дефинисани у Додатку I нису испуњени;
 - (б) постоје неквалификовани издаци;
 - (ц) постоје трошкови настали као резултат грешака, неправилности, преваре или кршења обавеза у спровођењу Програма активности, а нарочито у вези са поступком додјеле уговора о набавци или уговора о гранту.
- (2) У складу са државним законима, корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело врши поврат доприноса који је исплаћен кориснику ИПА II програма који је Уговорно тијело од прималаца који су се нашли у било којој од ситуација наведених у ставу 1. тачке (б) или (ц) овог члана или које су наведене у члану 41. Оквирног споразума. Чињеница да корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело не успије извршити поврат свих или дијела средстава не спречава Комисију да изврши поврат тих средстава од корисника ИПА II програма који је Уговорно тијело.
- (3) Корисник ИПА II програма који није Уговорно тијело предузима све потребне мјере како би дао подршку кориснику ИПА II програма приликом поступка поврата средстава када је сједиште примаоца на његовој територији. Аранжман за поврат дефинише се у билатералном аранжману који се закључује у складу са чланом 69. односних Оквирних споразума.
- (4) Износи неправилно исплаћених или средства чији је поврат извршио корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело, износи финансијских гаранција или гаранција учинка и авансног плаћања које је извршено на основу поступка додјеле уговора о набавци или уговора о додјели гранта, из новчаних казни које је кандидатима, понуђачима, подносиоцима захтјева, извођачима или корисницима гранта, кориснику ИПА II програма који је Уговорно тијело изрекао корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело, поново се користе за Програм активности или се враћају Комисији.

Трећи дио: Завршне одредбе

Члан 14. – Консултације између корисника ИПА II програма и Комисије

- (1) Корисници ИПА II програма и Комисија консултују једни друге прије покретања било каквог спора који се односи на спровођење или тумачење овог споразума о финансирању, у складу са чланом 18. ових општих услова.
- (2) Када Комисија постане упозната са проблемима у спровођењу поступака који се односе на спровођење овог споразума о финансирању, она успоставља све потребне контакте са корисницима ИПА II програма како би пронашла рјешење настале ситуације и предузела све потребне кораке.
- (3) Консултације могу довести до измјене, обуставе или раскида овог споразума о финансирању.
- (4) Комисија редовно извјештава кориснике ИПА II програма о спровођењу активности описаних у Додатку I које не спадају под други дио ових општих услова.

Члан 15. – Амандмани на овај споразум о финансирању

- (1) Све измјене овог споразума о финансирању врше се писменим путем.
- (2) Ако корисници ИПА II програма захтијевају измјену, захтјев заједнички подносе Комисији најкасније шест мјесеци прије планираног ступања измјене на снагу.
- (3) Комисија може измијенити Моделе докумената у Додацима III, III A, IV и V а да ово не подразумијева измјену овог споразума о финансирању. Корисници ИПА II програма се писменим путем обавјештавају о свим таквим измјенама и њиховом ступању на снагу.

Члан 16. – Суспендовање овог споразума о финансирању

- (1) Спровођење овог споразума о финансирању може бити обустављено у сљедећим случајевима:
 - а) Ако било који корисник ИПА II програма прекрши обавезу у оквиру овог споразума о финансирању;
 - б) Ако корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело прекрши било коју своју обавезу дефинисану у оквиру процедура и стандардних докумената наведених у члану 18.(2) односних оквирних споразума независно од одредаба члана 8.(2);
 - ц) Ако корисник ИПА II програма који је Уговорно тијело не задовољи услове за повјеравање задатака буџетског спровођења;
 - д) Ако корисници ИПА II програма заједнички не врше функције и одговорности дефинисане у члану 2.(1) и, када је примјенимо, у индиректном управљању у члану 7.(3);
 - е) Ако корисник ИПА II програма одлучи обуставити или прекинути поступак придруживања Европској унији;

- ф) Ако било који корисник ИПА II програма прекрши било коју обавезу која се односи на поштовање људских права, демократских принципа и владавину права и у озбиљним случајевима корупције;
- г) У случајевима више силе, како је дефинисано у даљем тексту. „Виша сила“ значи било коју непредвиђену и изузетну ситуацију или догађај изван контроле уговорних страна који било коју од њих спречава у испуњавању њених обавеза, а који се не може приписати њиховој грешки или немару (или њихових извођача, заступника или запослених) и који не може бити ријешен упркос дубинској анализи. Кварови опреме или материјала или кашњења у стављању на располагање, раднички штрајкови или финансијске потешкоће не могу се сматрати вишом силом. Неће се сматрати да уговорна страна крши своје обавезе ако је у томе спречава виша сила о којој је друга страна уредно обавјештена. Уговорна страна која се суочава са случајем више силе без одлагања обавјештава другу страну и наводи природу, изгледни период трајања и предвиђене посљедице проблема, и предузима све мјере како би умањила могућу штету. Ниједна уговорна страна не сматра се одговорном за кршење својих обавеза у складу са овим споразумом о финансирању ако је у испуњавању обавеза спречава виша сила, под условом да предузима мјере да умањи сву могућу штету.
- (2) Комисија може обуставити овај споразум о финансирању без претходног обавјештења.
- (3) Комисија може предузети све одговарајуће превентивне мјере прије самог обустављања.
- (4) Приликом давања обавјештења о обустављању, посљедицама тренутних поступака додјели уговора о набавци или уговора о гранту и споразумима о делегирању дужности, наводе се и споразуми о делегирању који ће бити потписани.
- (5) Обустављање овог споразума о финансирању не зависи од раскида овог споразума о финансирању од стране Комисије у складу са чланом 17.
- (6) Уговорне стране настављају са спровођењем споразума о финансирању када услови то дозволе, уз претходно писмено одобрење Комисије. Ово не зависи од било каквих измјена овог споразума о финансирању које могу бити потребне како би се Програм активности прилагодио новим условима спровођења, укључујући, ако је могуће, продужење периода спровођења, или раскид овог споразума о финансирању, у складу са чланом 17.

Члан 17. – Раскид овог споразума о финансирању

- (1) Ако питања која су довела до обустављања овог споразума о финансирању нису ријешена у периоду који најдуже траје 180 дана, било која уговорна страна може раскинути Споразум о финансирању уз обавјештење које даје 30 дана прије раскида.
- (2) Овај споразум о финансирању се аутоматски раскида ако у периоду од двије године од његовог потписивања:
- (а) није дошло ни до какве исплате;

- (б) није потписан ниједан уговор о спровођењу или делегирању надлежности.
- (3) Приликом давања обавјештења о раскиду, наводе се посљедице по тренутне поступке додјеле уговора за набавку или уговора о гранту и уговора и грантова који требају бити потписани.
- (4) Раскид овог споразума о финансирању не искључује могућност да Комисија изврши финансијске корекције у складу са члановима 43. и 44. Оквирног споразума.

Члан 18. – Аранжмани за рјешавање спорова

- (1) Сви спорови који се односе на Финансијски споразум, и који не могу бити ријешени у периоду од шест мјесеци путем консултација између уговорних страна које су дефинисане у члану 14. могу се ријешити арбитражним путем на захтјев једне од уговорних страна.
- (2) Свака уговорна страна именује арбитра у периоду од 30 дана од датума захтјева за арбитражу. Ако то не учине, било која уговорна страна има право да затражи од генералног секретара Сталног арбитражног суда (Хаг) да именује другог арбитра. Та два арбитра именују трећег арбитра у периоду од 30 дана. Ако то не учине, било која уговорна страна може од генералног секретара Сталног арбитражног суда затражити да именује трећег арбитра.
- (3) Осим ако арбитраи одлуче другачије, примјењује се поступак дефинисан у Факултативним правилима Сталног арбитражног суда о арбитражном поступку у који су укључене међународне организације и државе. Арбитражне одлуке доносе се већином гласова у периоду од три мјесеца.
- (4) Свака уговорна страна обавезна је предузети мјере потребне за спровођење арбитражне одлуке.

Додатак IV(б). Годишни финансијски извјештај - Допринос ЕУ-а за индивидуалне програме
Финансијски извјештај корисника програма ИПА II (*)

Референца програма	Број споразума о финансирању	Буџет програма доприноса ЕУ-а	Активности појединог уговора									
			Укупан уговорени износ	Уговорено %	Укупан износ при	Обушављено %	Укупан уплаћени износ	Исплаћено %	Укупни признати трошкови	Трошкови %	Укупно отворено авансно	Отворено авансно финансира
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ИП2010	2010/123-456			41/100%		84/100%		84/100%		104/100%		13/4/100%
Потпрограм												
Активности												

(*) 15. фебруара

Додатак IV (ц): Годишњи финансијски извјештај - појединачно издати консолидован допринос ЕУ-а

Финансијски извјештај корисника програма ИПА II (*)

Референца програма	Број споразума о финансирању	Буџет програма доприноса ЕУ-а	Активности локалног уговора					Банковни салдо
			Укупан уговорени износ	Укупан износ обустављен при затварању	Укупан уплаћени износ	Укупни признати трошкови	Укупно отворено авансно финансирање	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
НП2010	2010/123-456							

(*) 15. Јануара

Потпуњеним да овуј превод у потпуности одговара оригиналу,
који је сачињен на енглеском језику.

Датум: 20.04.2016.

Својим сudsки тудом за енглески и немачки - Марина Јончић

МОДЕЛ

Годишњи извјештај о спровођењу

**ИПА II програма прекограничне сарадње
између корисника ИПА II програма
(Члан 80. Оквирног споразума)**

Додатак III Годишњи извјештај о Програму прекограничне сарадње ИПА II - Споразум
о финансирању Програма прекограничне сарадње

1. Идентификација

ПРОГРАМ ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ	Назив програма: Програм прекограничне сарадње <земља А> - <земља Б> <година>/<година>
	Апропријација у 20xx:
	Апропријација у 20xx:
	Апропријација у 20xx:
ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВОЂЕЊУ	Година извјештавања (од 1. 1. 20xx. године до 31. 12. 20xx. године)
	Припремио: — <оперативна структура земља Х> — <оперативна структура земља Y>
	Датум прегледа Годишњег извјештаја који врши Заједнички надзорни одбор

Правна основа: члан 80. Оквирног споразума за програма ИПА II

2. Преглед спровођења Програма прекограничне сарадње

2.1 Опис и анализа напредовања

- Сажетак спровођења програма током обухваћеног периода (извршене активности, покренути позиви, форуми за проналажење партнера, састанци ЗНО-а, итд);
- Ако је релевантно, уврстите и информације о припреми или ревизији програма за период 2014-2020. године.

2.2 Напредак остварен у спровођењу Програма прекограничне сарадње (члан 80. 1(а) Оквирног споразума за програма ИПА II)

Остварени напредак у спровођењу Програма прекограничне сарадње, а нарочито у остваривању специфичних циљева по тематском приоритету (и приоритетима Техничке помоћи), укључујући квалитативне и квантитативне елементе који указују на напредовање по циљевима.

2.2.1 Квантитативне анализе

- Информације о оствареном напретку у спровођењу Програма прекограничне сарадње, с нумеричким вриједностима када је то потребно, уз коришћење циљева и показатеља уврштених у програма (испунити Додатак 1).

Анализе остварења мјерених физичким и финансијским показатељима. Показатељи ће бити поредани по полу гдје је то могуће.

Ако бројеви (подаци) нису још доступни, треба дати информације о томе када ће бити доступни и када ће бити уврштени у Годишњи извјештај о спровођењу. Усто, подаци могу бити приказани и графички.

2.2.2 Квалитативне анализе

- Квалитативне анализе оствареног напретка у спровођењу Прекограничног програма, укључујући и анализе утицаја програма у програмском подручју.

2.3 Детаљни подаци о финансијском спровођењу Програма прекограничне сарадње (члан 80.1(д) Оквирног споразума за програма ИПА II)¹

- Подаци о уговарању и исплати годишњих апропријација (***испунити Додатак 2)
- Анализе слједећих фактора:
 - Финансијски статус;
 - Подаци о суфинансирању;

¹ Овај одломак треба бити уврштен у извјештаје само у случају индиректног управљања.

Додатак III Годишњи извјештај о Програму прекограничне сарадње ИПА II - Споразум о финансирању Програма прекограничне сарадње

- Фактори који су негативно утицали на и/или због којих је дошло до кашњења у финансијском спровођењу;
- Фактори који су позитивно утицали на финансијско спровођење.

2.4 Подаци о корацима које су оперативне структуре и/или Заједнички надзорни одбор предузели како би осигурали квалитет и дјелотворност спровођења

2.4.1 Надзор и оцјена

- Мјере надзора које су предузеле оперативне структуре или Заједнички надзорни одбор, укључујући аранжмане за прикупљање података.
- У програмима који се спроводе у оквиру индиректног управљања које предузима оперативна структура у којој се налази Уговорно тијело (члан 57. Оквирног споразума).

2.4.2 Настали проблеми и корективне активности

- Сажетак свих важних проблема који су се појавили приликом спровођења Програма и све предузете корективне мјере.
- Препоруке за (даљње) корективне активности.

2.5 Видљивост и публицитет

- Мјере које су предузете како би се обезбиједила видљивост и како би се Програм публиковао (план видљивости), укључујући примјере најбоље праксе и истицање значајних догађаја.

2.6 Коришћење техничке помоћи

- Детаљно објашњење о начину коришћења техничке помоћи;
- Сажетак свих важних проблема који су се појавили током спровођења буџета за Техничку помоћ.

2.7 Промјене контекста спровођења Програма прекограничне сарадње (ако је релевантно)

- Опис свих елемената који, иако директно не потичу од помоћи у Програму, имају директан утицај на спровођење Програма (нпр. измјене прописа, релевантне социјалне и економске промјене, итд).

***- уврстити Додатак 2.-списак пројеката и кратки сажетак

Период обухваћен извјештајем:
01/01/20XX-31/12/20XX

Извјештај издат: XX/XX/20XX

**Модел Годишњег извјештаја о спровођењу ИПА II помоћи у складу са чланом 58. и 59(1)
Оквирног споразума**

**Годишњи извјештај о спровођењу ИПА II помоћи у оквиру директног и индиректног
управљања од стране [земља] које подноси Државни координатор за ИПА-у**

I Завршни извјештај

1. Позивање на циљеве Државних стратешких докумената и кратак преглед изазова по секторима;
2. Учествовање у програмирању;
3. Односи са Европском комисијом;
4. Проблеми приликом испуњавања потребних услова за спровођење и обезбјеђивања одрживости, предузете/планиране мјере, препоруке за даљње активности;
5. Релевантна питања која проистичу из учествовања корисника ИПА II програма у надзорном одбору ИПА-е и секторски надзорни одбори (укључујући Заједнички одбор за прекограничну сарадњу), ако постоје;
6. Учествовање у активностима које спроводи више држава и сва повезана питања;
7. Надзор и оцјена, главни закључци и уважавање препорука;
8. Комуницирање и видљивост;
9. Координација донатора.

У случају индиректног управљања завршни извјештај треба да обухвата и:

10. Цјелокупно спровођење ИПА II помоћи у оквиру индиректног управљања (највише једна страница);
11. Главне хоризонталне проблеме приликом спровођења ИПА II помоћи и надокнаде предузете/планиране мјере (највише пола странице);
12. Препоруке за даљње активности (највише једна страница);
13. Ревизије - главне закључке и препоруке и предузете корективне активности.

II Информације по сектору

Назив сектора¹: [Саобраћај]

Наративни део: сажетак по сектору, укључујући следеће информације:

1. Учествовање у програмирању;
2. Преглед резултата у напредовању ка постизању потпуно развијеног секторског приступа (односно, циљеви остварени у односу на секторски акциони план у Секторском планском документу);
3. Координација са другим инструментима и/или донаторима/међународним финансијским институцијама у оквиру сектора;
4. Утицај активности у оквиру ИПА II програма на развој релевантних државних административних капацитета у сектору, стратешко планирање и буџетирање.

У оквиру индиректног управљања следеће информације требају, такође, бити уврштене:

5. Дефинисана оперативна структура/структуре и повезане промјене, ако су релевантне: [Министарство саобраћаја];
6. Информације о спровођењу програма у сектору;
7. Главна достигнућа у сектору;
8. Сви значајни проблеми приликом спровођења повјерених задатака, на примјер одлагање приликом уговарања и накнадне предузете/планиране мјере;
9. Препоруке за даљње активности;
10. Спроведене активности надзора и процјене, ревизије - главни налази и закључци, препоруке, праћење и предузете корективне мјере.

Назив сектора: Прекогранична сарадња²

1. Учествовање у програмирању према потреби;
2. Напредак остварен у спровођењу Програма прекограничне сарадње, нарочито у остваривању специфичних циљева у смислу тематских приоритета (укључујући квалитативне и квантитативне елементе који осликавају напредовање у односу на циљеве);
3. Сажетак проблема приликом спровођења Програма прекограничне сарадње и све предузете корективне мјере, као и препоруке за даљње корективне активности;
4. Надзор, укључујући аранжмане за прикупљање информација и активности процјене гдје је то могуће;
5. Комуницирање и видљивост;
6. Координација са партнерском земљом.

¹По секторима у индикативним Стратешком документу.

²За Прекограничну сарадњу потребно је посебно извјештавање.

Додатак III А Модел Годишњег извјештаја

У оквиру индиректног управљања следеће информације требају бити, такође, уврштене:

1. Дефинисана оперативна структура и повезане промјене, ако су релевантне;
2. Сви значајни проблеми приликом спровођења повјерених задатака, на примјер одлагање приликом уговарања и накнадне предузете/планиране мјере;
3. Препоруке за даље активности;
4. Спроведене ревизије - главни закључци и препоруке и предузете корективне активности.

Додатак III А Модел Годишњег извјештаја

II а. Индикатори учинка у [нпр. Саобраћај] сектору који обухватају и директно и индиректно управљање:

Индикатори³ по програму

Споразум о финансирању/Референца програма ⁴	Индикатор за сектор [Саобраћај]	Извор	Основа	Кључни догађај (2017)	Циљ (2020)	Вриједност (2014 ⁵)
Државни програм 2014.	Смањење просјечног времена путовања између главних урбаних средшта по начину превоза					
2014 – 20xx вишедржавни програм	Смањени трошкови превоза по јединици резултата					

³ Ово углавном требају бити резултати, као и изабрани релевантни показатељи резултата.

⁴ Мора бити у складу са начином програмирања (годишње, вишегодишње са или без подјеле обавеза) и са НАО извјештајем.

⁵ Број колона треба бити прилагођен за све године од 2014. до године периода извјештавања. Вриједности требају бити кумулативне.

Ц. 6. Преглед по нивоу активности за сектор [нпр. Превоз]

Споразум о финансирању/Референца програма	Активност	Стање/Напредовање за одређену активност (нпр. Пројектни задатак у припреми, покренута тендерска процедура, закључен уговор, уговор у спровођењу, уговор извршен)	Главна постигнућа и њихова оцјена	Значајни проблеми у спровођењу повјерених задатака и предузете/планиране мјере за њихово рјешавање	Развој догађаја који утичу на будуће спровођење	Препоруке за даље корективне мјере
Државни програм 2014.	Електрификација железничке линије од xxx до границе са xxx	нпр. уговори о пружању услуга припреме Пројектног задатка за уговоре о извођењу радова који су потписани и који се спроводе, тендерске процедуре за уговоре о извођењу радова које требају бити покренуте у другом тромјесељу 2015. године.		нпр. закључивање уговора о пружању услуга за припрему Пројектног задатка за уговоре о извођењу радова је одложено будући да је преговарачки поступак био неуспјешан због чега га је било потребно поновно покренути.	нпр. измјена домаћих закона, попут усклађивања са и спровођења четвртог Железничког пакета	

У оквиру индиректног управљања, потребно је додати и следеће:

Додатак 1.

Преглед функционисања система управљања и контроле (укључујући промјене у институционалној структури) (највише једна страница).

Транспарентност, видљивост, информације и активности сарадње у складу с FWA (највише једна страница).

Додатак 2.

Успеси (Н. Б. овај дио се може употријебити за годишњи извјештај о финансијској помоћи које припрема Европска комисија).

Додатак 3.

Годишњи план набавки.

И за директно и за индиректно управљање потребно је додати следеће:

Додатак 4.

Секторски план активности - достигнућа (нагласити јесу ли планирани циљеви испуњени или не).

Додатак V Уговора о финансирању
Минимална спецификација актуелног рачуноводственог система

Рачуноводствени систем корисника средстава из ИПА II фонда задовољава следеће услове:

1. Одражава организациону структуру успостављену за системе унутрашње контроле који одговарају обављању дужности. Посебно се подразумева да прије одобрења неке операције, све аспекте (оперативне и финансијске) те операције морају верификовати радници који не припадају особљу које је ту операцију покренуло. Особа која ради на верификацији не може бити подређена покретачу трансакције.
2. Укључује ревизорски поступак за све трансакције и измјене.
3. Посједује одговарајућу физичку и електронску безбједност, укључујући системе за додатно складиштење и поврат података.
4. Рачуноводствени систем треба садржавати најмање следеће информације за локалне уговоре којима се управља у оквиру сваког програма:

(а) Број уговора;

(б) Вриједност уговора, укључујући све измјене;

(ц) Датуме потписивања уговора (обје стране);

(д) Датум почетка спровођења уговора;

Ради се о додатном датуму у односу на датум потписивања уговора, који се може разликовати од тог датума, као у ситуацији када се датум почетка уговорених радова одређује након потписивања уговора, управним рјешењем.

(е) Датум завршетка спровођења уговора, укључујући све измјене;

То је крајњи датум до којег могу настати квалификовани трошкови. Њиме се не обухвата било какав гарантни рок или вријеме дозвољено уговарачу за припрему извјештаја.

(ф) Укупно плаћено (готовина) по уговору;

(г) Претфинансирање плаћено по уговору;

Изричито признање и евидентирање у билансу стања претфинансирања које се захтијева уговором.

(х) Признати трошкови - директно (по уговору);

Изричито признавање трошкова као обрачуна расхода за дату годину. Нека плаћања ће директно покривати већ настале трошкове. Никакво претфинансирање није укључено. Та плаћања могу бити коначна када је неко претфинансирање већ покривено, или међуплаћања када је претфинансирање покривено или када уговор не садржи одредбу о претфинансирању.

(и) Признати трошкови - индиректно (по уговору);

Изричито признавање трошкова као обрачуна расхода за дату годину. Неке фактуре или захтјеви за покриће трошкова које поднесе корисник гранта или уговарач односиће се на трошкове покривене претфинансирањем које је раније исплаћено у периоду спровођења споразума или уговора о гранту. У таквим случајевима, извршено плаћање биће мање од пријављеног трошка. Оно чак може бити једнако нули ако је укупни трошак покривен претфинансирањем (оно ће свакако бити једнако нули, ако су пријављени трошкови недовољни за апсорбовање претфинансирања и ако се за неискоришћен биланс претфинансирања изда налог за поврат). У свим таквим случајевима, систем треба евидентирати укупну вриједност пријављених квалификованих трошкова као расхода за дату годину и умањити биланс претфинансирања за износ поравнања трошкова према претфинансирању када се установи плативи износ.

(ј) Налози за поврат у циљу умањења претфинансирања (по уговору);

Признавање умањења претфинансирања у билансу стања након поврата неискоришћеног претфинансирања.

(к) Налози за поврат у циљу смањења трошкова (по уговору);

Када се изврши поврат за трошкове који су раније били прихваћени - евентуално након спроведене истраге о превари. У таквим случајевима, евидентирани трошкови за дату годину морају бити умањени, ако су расходи били прихваћени у истој години као и накнадни поврат; или, када су расходи прихваћени у претходној години у односу на годину поврата, мора бити евидентиран приход.

(л) Датум фактуре добављача за сваку фактуру или други документ попраћен финансијским извјештајем који доводи до признатих трошкова;

(м) Подаци о контексту поврата у вези са квалификованим трошковима и приносима.

Додатак VI: Услови у вези са индиректним управљањем

Услови наведени у Додатку VI Споразума о финансирању Програма активности прекограничне сарадње Србија - Босна и Херцеговина за 2014. годину, 2014/037-636 се у потпуности примјењују на овај споразум о финансирању.